

Handelingen

9-10-11-12

-13-14-15-16-17

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1983-1984

Vergaderingen van februari 1984

MOTORCROSSVERGUNNINGEN TE LILLE

NEDERLANDS TAALGEBRUIK BEDRIJFSWERELD TE BRUSSEL

SAMENWERKINGSVERBAND INZAKE DIJKHERSTELLINGEN

AANPASSING BEGROTING 1983

MIDDELENBEGROTING 1984

UITGAVENBEGROTING 1984

GEVOLGEN TV-RECLAME VOOR GESCHREVEN PERS

FINANCIËLE TOESTAND NEDERLANDSTALIG SOCIAAL-CULTUREEL
VORMINGSWERK

ADVIES EXECUTIEVE SALDI EN LASTEN VAN HET VERLEDEN

BELANGENCONFLICT TAALGEBRUIK OPENBAAR AMBT

MOTIE BETREFFENDE KB 16 DECEMBER 1971

BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 9

6 februari 1984

Berichten van verhindering, blz. 259

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 259

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 259

Verslagen

Indiening, blz. 259

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 259

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 260

Motie van Orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 260

Sprekers : de heren J. Van Elewycq, P. Van Grembergen, G. Verhaegen, L. De Grève

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag aan de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de betwisting omtrent vergunningen voor motorcrossoefenritten en -wedstrijden te Lille, blz. 260

Vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over mogelijke **overheidsinitiatieven** ter bevordering van een keurig Nederlands taalgebruik in de bedrijfswereld te Brussel, blz. 261

Vraag van de heer F. Vermeiren tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de samenwerking tussen de Koninklijke Commissie voor monumenten en landschappen en de Dienst voor kolenafvoerkanalen inzake herstelling van sommige dijken, blz. 262

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking, blz. 263
Sprekers : de heren H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en

begroting ; C. De Clercq, verslaggever ; F. Vermeiren, verslaggever ; G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewycq, P. Van Grembergen, mevrouw L. Detiège, de heren R. Maes, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister van economie en werkgelegenheid

Economie en werkgelegenheid, blz. 295
Sprekers : de heren E. Bockstal, verslaggever ; O. Van Ooteghem, L. Dhoo-re, A. Denys, W. Desayere, N. De Batselier, P. Deprez, F. Debussère, H. Van Rompaye, A. De Beul, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister van economie en werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 324

Nr. 10

7 februari 1984
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 325

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 325
Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever ; J. Desseyn, E. Vankeirsbilck, G. Temmerman, F. Vermeiren, C. Marchand, L. Dhoo-re, J. De Seranno, J. Verniers, M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden

Regeling van de werkzaamheden, blz. 345

Nr. 11

7 februari 1984
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 347

Ontwerp van decreet houdende aanpassing

van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid, blz. 347
Sprekers : mevrouw C. Smitf, verslaggever ; de heren G. Anthuenis, H. Van Wambeke, W. Peeters

Voorstel van resolutie van de heren J. Van Elewycq en N. De Batselier betreffende het advies van de Vlaamse Executieve van 23 januari 1984 inzake het wetsontwerp betreffende de saldi en de lasten van het verleden van de Gemeenschappen en de Gewesten en de nationale economische sectoren - 236 (1983-1984) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 355
Sprekers : J. Van Elewycq, L. De Grève, P. Van Grembergen, G. Verhaegen

Motie voorgesteld door de heren P. Van Grembergen en J. Van Elewycq betreffende een belangenconflict - 237 (1983-1984) - Nr. 1

Indiening, blz. 357
Spreker : de heer P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)
Gezondheidsbeleid (Voortzetting), blz. 358
Sprekers : de heren A. Diegenant, E.

De Groot, L. Hancké

Motie voorgesteld door de heren P. Van Grembergen en J. Van Elewyck betreffende een belangenconflict
- 237 (1983-1984) - Nrs. 1

Bespreking, blz. 362

Sprekers : de heren A. De Beul, L. Van den Bossche, F. Baert, G. Verhaegen, L. De Grève

Hoofdelijke stemming blz. 366

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid (Voortzetting), blz. 368

Sprekers : de heren D. Vervaeke, J. Valkeniers, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid ; W. Peeters, E. De Groot, mevrouw C. Smitt

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 375

Sprekers : mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever ; de heren J. Leclercq, J. De Seranno, mevrouw M. Smet, de heren F. Verberckmoes, J. De Mol, F. Geyselings, L. Vanvelthoven, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren F. Debussere, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 404

Nr. 12 8 februari 1984
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 405

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 405

Ontwerp van decreet houdende aanpassing

van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 405

Sprekers : de heren C. Marchand, verslaggever ; J. Bosmans, L. Vanvelthoven

Motie van Orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 410
Sprekers : de heer J. Ramaekers

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en waterbeleid (Voortzetting), blz. 411

Sprekers : de heren M. Capoen, mevrouw J. De Loore-Raeymakers, de heren P. Matthys, D. Vervaeke, J. Sleenckx, F. Geyselings, C. Marchand, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 13 8 februari 1984
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Ingekomen stukken, blz. 431

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, blz. 431

Sprekers : de heren F. Piot, verslaggever ; A. Laridon, C. Moors, R. Windéls, M. Heugebaert, F. Geyselings, L. Van den Brande, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ;

Huisvesting, blz. 447

Sprekers : de heren J. Ansoms, H. De Loor, O. Meytjens, A. Coppeters, W. Taelman, J. De Seranno, M. Olivier, J. De Mol, Theo Kelchtermans, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting

Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de gevolgen van de invoering van de TV-reclame voor de geschreven pers

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de rechtsonzekerheid en de benarde financiële toestand voor het nederlandsstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen wegens het niet-toepassen van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijkssubsidieregeling voor het Nederlandsstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

Algemene bespreking, blz. 475

Sprekers : de heren E. Beysen, P. Peeters, mevrouw L. Detiège, de heren J. Caudron, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeen-

schapsminister van cultuur, M. Olivier, W. Seeuws, H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 491

Nr. 14 **9 februari 1984**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 493

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 493

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de gevolgen van de invoering van TV-reclame voor de geschreven pers

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de rechtszekerheid en de benarde financiële toestand voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen wegens het niet-toepassen van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijks-subsidieregeling voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 493

Sprekers : de heren E. Beysen, verslaggever ; I. Van Belle, A. De Beul, P. Breyne, L. Van den Bossche, G. Verhaegen, J. Van Elewyck, A. Diegenant, M. Decoster, R. Declercq, K. Dillen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 514

Nr. 15 **9 februari 1984**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 517

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de gevolgen van TV-reclame voor de geschreven pers

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de rechtsonzekerheid en de benarde financiële toestand voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen wegens het niet-toepassen van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijks-subsidieregeling voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 517

Sprekers : de heren O. Meyntjens, C. De Clercq, E. Desutter, P. Van Grembergen, D. Vervaet, E. Beysen, J. Van Elewyck, R. Windels, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, W. Seeuws, mevrouw L. Detiège, de heer L. Vandenbossche, H. Weckx

Buitenlands beleid, blz. 551

Sprekers : de heer C. De Cooman, verslaggever, mevrouw L. Detiège, de heren H. Weckx, E. Beysen, P. Van Grembergen, K. Dillen, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren H. de Bruyne, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 568

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 568

Regeling van de werkzaamheden, blz. 568

Nr. 16 **10 februari 1984**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 569

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Bijstand aan personen, blz. 569

Sprekers : mevrouw W. Demeester-De Meyer, verslaggever, de heren M. Vandenhove, L. Dhoore, J. Somers, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heren L. Hancké, A. Diegenant, W. Seeuws, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnzorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 592

Nr. 17 **10 februari 1984**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 593

Advies van het Overlegcomité regering-Executieven

Indiening en verwijzing, blz. 593

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 593

Spreker : de heer H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting

Motie betreffende een belangenconflict

Indiening en bespreking, blz. 595

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 596

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 597

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 597

Sprekers : de heren J. Van Elewyck, F. Baert, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, **Gemeenschapsminister** van cultuur, P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 606

Sprekers : de heren J. Van Elewyck, P. Van Grembergen

Hoofdelijke stemming, blz. 608

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Hoofdelijke stemming, blz. 610

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Aangehouden stemmings, blz. 612

Sprekers : de heren G. Verhaegen, A. Bourgeois, J. Somers, H. Schiltz, **Gemeenschapsminister** van financiën en begroting, R. De Wulf, **Gemeenschapsminister** van **gezondheidsbeleid**

Motie van orde

Beroep op het reglement, blz. 618

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer O. Van Ooteghem tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over het besluit van 13 juli 1983 van de Vlaamse Executieve tot wijzi-

ging van het koninklijk besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoeiing van de architect, ofwel van de bouwvergunning, ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar

Hoofdelijke stemming, blz. 618

Sprekers : de heren O. Van Ooteghem, V. Ancaux, A. De Winter

Motie voorgesteld betreffende een belangenconflict naar aanleiding van het bij de Conseil de la Communauté française op 9 februari 1984 ingediend voorstel van decreet „**assurant** la protection de l'usage de la langue française pour les mandataires publics d'expression française”. CCF-stuk 136 (1983-1984) - N° 1

Hoofdelijke stemming, blz. 619

Spreker : de heer O. Van Ooteghem

Regeling van de werkzaamheden, blz. 620

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 621

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.00 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

H. Boel, C. Boeraeve-Derycke, A. Bogaerts, J. Gabriels, R. Peeters, M. Van Herreweghe, M. Van Puymbroeck, J. Wyninckx ; gezondheidsredenen.

W. Kuijpers ; buitenslands.

G. Bossuyt, J. De Bremaeker, A. Deneir, R. Hostekint, G. Marmenout, P. Van Der Niepen, F. Vansteenkiste ; ambtsverplichtingen.

W. Van Renterghem ; familieverplichtingen.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

— Voorstel van decreet van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche C.S.

houdende regeling van de schade-loosstelling voor wildschade in natuurgebieden

— 238 (1983-1984) — Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4

— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

LEEFMILIEU EN WATERBELEID

De Voorzitter : Wij behandelen nu de

eerste materie waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name leefmilieu en waterbeleid.

De heer Marchand, verslaggever, heeft het woord.

De heer C. Marchand, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid heeft de begroting voor leefmilieu en waterbeleid grondig besproken.

Aan de hand van een zeer duidelijke toelichtingsnota van Minister Lenssens werd een klaar overzicht geschetst van het gevoerde beleid ter zake.

Afvalstoffen en milieubeleid.

Hieruit blijkt dat 3 uitgangspunten het Vlaamse milieubeleid bepalen : ten eerste : preventie ; ten tweede : het voorzien van de nodige middelen ; ten derde : informatie en educatie.

In verband met het afvalstoffenbeleid noteren wij dat, inzake verwijdering van afvalolie, ziekenhuisafval, giftig en gevaarlijk afval, alsmede inzake milieuheffing de nodige besluiten worden voorbereid. De controle en toezicht op de naleving van de uitvoeringsbesluiten worden intensiever en efficiënter, onder meer door de meldingsplicht en de samenwerking met de lokale overheden.

Het stortplaatsenbeleid streeft naar een volledige sanering. De probleemafvalstoffen worden aangepakt langs de oprichting van een verwijderingsinstallatie.

Marchand

Het fysische programma blijkt aandacht te hebben voor de bouw van warmterecuperatie-installaties bij bestaande huisvuilverbrandingsovens aan te sluiten, terwijl de bouw van overslagstations een betere benutting van bestaande installaties voor huisvuilverwarming moet waarborgen.

Deelname van OVAM wordt in het vooruitzicht gesteld in het **probleemafval**project, alsook biogaswinning. Bodemonderzoek, onderzoek naar de aanwending van slij kslib alsmede naar de mogelijkheid van gips en vliegas worden eveneens in het vooruitzicht gesteld.

De controle en het toezicht voor de bescherming van het leefmilieu blijken van bijzonder belang. Een rationeel milieubeleid veronderstelt het bezit van objectieve gegevens inzake verontreiniging van lucht en bodem. Inventarisatie van schadelijke stoffen veroorzaakt door industriële activiteiten, verwarming van gebouwen en wegverkeer wordt verder gezet.

Prioriteiten inzake bestrijden van luchtvervuiling zullen worden vastgesteld.

Inzake geluidshinder is een ontwerpbesluit in voorbereiding wat de controle betreft alsook een ontwerpbesluit betreffende de hinder veroorzaakt door telegeleide modelvliegtuigen, auto's enzovoort.

Inzake leefmilieucampagne zal in 1984, naast het verstrekken van informatie via de groene lijn, de tentoonstellingen en diareeks, men zich vooral richten tot de gemeentebesturen, het onderwijs en de jeugdbewegingen.

Bij het behandelen van het waterbeleid zal ik het hebben over de drinkwatervoorziening en de waterzuivering.

Wat de drinkwatervoorziening betreft zullen wij in Vlaanderen waterwinningen uitbouwen.

Het uitbouwen en valoriseren van waterwinningen in Vlaanderen blijken nodig om de nog steeds stijgende be-

hoeft op te vangen maar ook om de aanvoer van drinkwater uit Wallonië maximaal te reduceren.

Voor grote waterbouwkundige werken van nationaal belang wordt door de nationale overheid een kredietenvoloppe van 2,725 miljard frank ter beschikking gesteld. Het betreft het koninklijk besluit van 8 november 1983 waarin voor Vlaanderen 9 projecten zijn opgenomen die allen betrekking hebben op de **drinkwater**productie en -distributie. Het gaat onder meer over de bouw van Blankaart II te Diksmuide, Kluisen II, de bouw van een veiligheidsbekken te Walem en de aanleg van verbindingsleidingen in het kustgebied.

In 1984 ligt de klemtoon vooral op het realiseren van grondwaterwinningen in de provincie West-Vlaanderen en Limburg. In 1983 werd de Nationale Maatschappij der waterleidingen reeds verzocht kredieten op te nemen voor verkenningsboringen in Zuid-West-Vlaanderen.

Evenzeer meen ik de inspanningen te moeten benadrukken die werden opgebracht om de kwetsbare toestand inzake waterbevoorrading aan de westkust tot Oostende in het zomerseizoen te verhelpen. De voorziene oplossing bestaat er in een onderlinge verbinding tussen de verschillende drinkwatermaatschappijen te realiseren.

Verder is op het stuk van de drinkwatervoorziening te vermelden het totstandkomen van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening die in de toekomst de rol van de Nationale Maatschappij der Waterleidingen zal dienen over te nemen.

Wat de waterzuivering betreft, staat het algemeen **waterzuiveringsprogramma** in 1984 centraal. Preventie, uitbouw van de administratie, ter beschikking stellen van financiële en technische middelen en informatie naar de bevolking toe maken het platform uit van het te voeren beleid.

Lozingsvergunningen, de keuze van de ondernemingen over het al of niet zuiveren, controle op de naleving van de lozingsvoorwaarden zijn zaken waarvoor de waterzuiveringsmaat-

schappijen dienen in te staan.

Voor 1984 is een bedrag voorzien van 3,145 miljard frank voor het beheer en de exploitatie van de bestaande infrastructuur, alsmede voor controle op de naleving van **lozingsvergunningen** en voor het opsporen van verontreinigingsbronnen.

Een ontwerp van decreet voorziet in de overname van gemeentelijke waterzuiveringsstations, wat eveneens voor gevolg zal hebben dat een groot aantal personeelsleden van gemeenten door de waterzuiveringsmaatschappijen zal kunnen overgenomen worden.

Inzake investeringen van beide maatschappijen zijn vastleggings- en ordonnanceringskredieten voorzien ten bedrage van 3,145 en 3,230 miljard frank.

Wat de werkingskosten betreft, zullen de ondernemingen in 1984 bijdragen in de werkingskosten in verhouding tot de grootte van de verontreinigende hoeveelheid, terwijl anderzijds de provinciale bijdrage berekend is volgens het aantal inwoners.

Wat het algemeen waterzuiveringsprogramma betreft, dient onderstreept dat de grote investeringsprojecten beperkt blijven tot de stedelijke centra en in landelijke gebieden kleinschalige projecten de voorkeur krijgen, wat moet toelaten met een minimum aan investeringen het maximum rendement te halen. Tussen haakjes te vermelden is het feit dat een der belangrijkste stedelijke gebieden waar zuivering van het rioolwater zich opdringt Brussel is.

Te onderstrepen is eveneens de aandacht die wordt besteed aan de informatie van de bevolking op het gebied van de waterzuivering, met als doel de bevolking meer bewust te maken en een beter inzicht te verstrekken in het beleid.

Tijdens de bespreking ging vooral de aandacht naar de verontreinigde gronden die verkocht worden om een eigen woning te bouwen en waar uiteindelijk blijkt dat de kleine eigenaar er niet probleemloos kan hovenieren.

Het BAC-project van Minister Lens-

Marchand

sens inzake milieuwerkers kwam eveneens ter sprake, terwijl eveneens aandacht werd besteed aan de aankoop van twee stortplaatsen, met name inzake de Rupelstreek en in Limburg, en aan de vertegenwoordiging van de leefmilieugroepen in de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu.

Als slot kan ik u alleen mededelen dat alle artikelen zonder opmerkingen werden aangenomen en de besproken secties eenparig werden goedgekeurd.

Ik vraag dan ook namens de Commissie dat de Vlaamse Raad zich hierbij zou aansluiten. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer Bosmans heeft het woord.

De heer J. Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, vooreerst zou ik de verslaggever willen bedanken voor zijn zeer omstandig en goed gestructureerd verslag. Mijnheer de Minister, de laatste tijd is er heel wat te doen geweest over een Vlaams drinkwaterbeleid dat onafhankelijker moet worden van Wallonië.

Uit recente studies blijkt dat 27 ten honderd van het Vlaamse water afkomstig is uit Wallonië. Enkele aanvoercontracten daaromtrent vallen financieel zeer duur uit. Ik refereer hierbij naar het zeer dure water, om niet te zeggen het peperdure water van de BIWM, de Brusselse Intercommunale Watermaatschappij. Bij de BIWM zijn een aantal Vlaamse gemeenten aangesloten die zich nauwelijks, statutair kunnen terugtrekken. Deze 13 Vlaamse gemeenten, mijnheer de Minister, moeten helaas vaststellen dat daar waar het water in Antwerpen 15 frank per kubieke meter kost, dit voor de BIWM oploopt tot 50 frank per kubieke meter. Er zijn gemeenten die aangesloten zijn als gevolg van de fusies van gemeenten zowel bij de BIWM als de NMDW. Dit heeft tot gevolg dat in bepaalde gemeenten, bijvoorbeeld Merchtem, de burgers in de ene deelgemeente het dubbele moeten betalen dan de rest van deze gemeente.

U zult begrijpen, mijnheer de Minis-

ter, dat dit voor de betrokken gemeentebesturen een toestand is die zij moeilijk kunnen verantwoorden ten overstaan van hun bevolking. Wij hebben via de pers vernomen dat het uw bedoeling is op langere termijn deze Vlaamse gemeenten uit de BIWM te halen.

Ik zou de Minister toch met aandrang willen verzoeken hiervan dringend werk te maken hetzij in onderling overleg met de BIWM, hetzij decretair.

De doelstellingen van de door de Minister uitgewerkte „Richtnota” zijn tweeledig.

Ten eerste, permanent voldoende drinkwater van onberispelijke kwaliteit ter beschikking stellen. Ten tweede, dit drinkwater tegen een zo voordelig mogelijke prijs en in een zo klein mogelijke afhankelijkheid van Wallonië aan te bieden.

Wat is nu de toestand van de Vlaamse drinkwaterhuishouding ?

Op dit ogenblik wordt het water thuis en aan de bedrijven bezorgd door 8 intercommunale verenigingen en 23 gemeentelijke diensten. Waterverdeling, en dit is historisch gegroeid, valt immers onder de gemeentelijke autonomie. In totaal wordt dagelijks, gemiddeld 946.000 kubieke meter water verbruikt door de Vlaamse bevolking. In de piekmomenten kan dit zelfs tot 1.139.000 kubieke meter oplopen. Met deze waterbedeling is een totale jaaromzet gemoeid van 5 tot 6 miljard frank. Bij het uitstippelen van het drinkwaterbeleid is de Minister uitgegaan van een jaarlijkse groei van 1,8 ten honderd in de periode 1983 tot 1987 en van 1,3 ten honderd tussen 1987 en 1992.

Binnen 10 jaar zal het waterverbruik bijgevolg toegenomen zijn met 160.000 kubieke meter per dag.

Het ligt in de bedoeling van de Gemeenschapsminister om meer uniformiteit in de tarieven te brengen. In de praktijk stuit de realisatie van dit voornemen op de gemeentelijke autonomie. Inderdaad moeten wij in de praktijk vaststellen dat niet alle bestaande maatschappijen evengoed be-

heerd worden, of niet alle gemeenten voldoende financieel sterk genoeg zijn om lage of lagere tarieven toe te passen.

De Minister ziet dan ook een mogelijke oplossing via onderlinge akkoorden tussen de diverse maatschappijen.

Een andere mogelijke oplossing is ons inziens ook de fusie van kleinere maatschappijen om zo tot meer rendabele en exploitierbare entiteiten te komen. De idee van de Minister om voor de kleine verbruikers van minder dan 35 kubieke meter per jaar over heel Vlaanderen een uniform tarief te hanteren, vinden wij persoonlijk niet slecht. De kostprijsstructuur van de watermaatschappijen zou dan nog enkel spelen voor de tarieven van het meerverbruik. Men kan evenwel de vraag stellen waarom men niet voor alle tarieven de uniformiteit zou toepassen ? Het recht op drinkwaterbedeling is immers iets dat voor iedereen op dezelfde manier moet worden toegepast.

Het meerwatertarief mag ons inziens dan ook enkel worden gehanteerd als mogelijke norm van produktie- en verbruiksbeheersing.

Om meer onafhankelijkheid tegenover Wallonië te bekomen heeft de Minister, naar zijn zeggen, een volledig programma uitgewerkt, zowel technisch als financieel.

Technisch moeten er voldoende verbindingen komen tussen alle betrokken watermaatschappijen. De water-nood van afgelopen zomer aan de kust was immers eerder het gevolg van een gebrek aan voldoende verbindingen tussen de maatschappijen, dan van een tekort aan water. De Minister beloofde dat dit probleem tegen de zomer zal opgelost zijn.

De verbinding Antwerpen-Oost-Vlaanderen kan immers terecht als een sluitstuk worden beschouwd in het Vlaamse waternet. Dit moet het in grote mate mogelijk maken dat deze twee provincies wat het water betreft, onafhankelijk van Wallonië worden.

Bij de financiering van het prioritaire programma ontvangt het Vlaamse

Bosmans

Gewest 2,6 miljard frank vanwege de nationale overheid, die onlangs de pot voor de zogenaamde grote waterbouwkundige werken communautair heeft verdeeld. Eén miljard frank komt van de eigen Vlaamse begroting, terwijl de rest van de 4,15 miljard frank door de maatschappijen zelf zal worden gefinancierd. Dit zal volgens de Minister de kostprijs van het water lichtjes opdrijven.

Wij kunnen ons daarmee ook akkoord verklaren omdat wij menen dat ook hier het kostprijsbeginsel in de mate van het mogelijke moet doorwegen.

Wat de milieueffingen betreft, zou ik graag van de Minister willen vernemen hoever hij hier staat, welke de tarieven zullen zijn, wie ze zal innen en hoe deze middelen zullen worden aangewend? Ik meen ter zake te weten dat er heel wat onrust is ontstaan bij onze gemeentebesturen, die bevreesd zijn dat de huisvuilverwerking onbetaalbaar zal worden. De kosten die de intercommunales zouden moeten dragen als vergunninghouder, zullen ongetwijfeld doorgerekend worden aan de gemeenten, die ze op hun beurt via belastingen zullen verhalen op de inwoners.

Ook zijn er in heel wat gemeenten klachten over de werking van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, OVAM. Talrijke OVAM-inspecteurs zouden onvoldoende voorbereid zijn op hun taak en zouden de wet naar de letter toepassen op een strenge wijze, zonder zich daarbij te bekommeren om de directe gevolgen voor de ondergeschikte besturen. Kan geen tijdelijke oplossing worden gezocht in welbepaalde gevallen om de gemeenten toe te laten uit te kijken naar mogelijke alternatieven?

Vele gemeentebesturen hebben de indruk dat men hen te vlug wil verplichten hun toevlucht te zoeken bij verbrandingsovens, waarvan sommige een schrikbarende overcapaciteit hebben. Men is hier vooral bevreesd voor de weerslag op de gemeentefinanciën.

Zonder afbreuk te willen doen aan de doelstellingen van het beleid van de

Minister, waarmee wij het eens zijn, zou ik hier toch willen pleiten voor een enigszins soepele houding van de administratie. *(Applaus bij de PVV)*

De Voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, graag maak ik van mijn korte uiteenzetting gebruik om een aantal bezorgdheden van mijn fractie mede te delen in verband met het leefmilieu.

Mijnheer de Minister, de waterlopen in Vlaanderen zijn sterk vervuild, dit beseffen wij langzamerhand allemaal. De lucht- en de bodemkwaliteit, die tot voor korte tijd alleen de wetenschapslui verontrustten, is er zozeer op achteruitgegaan dat ook land- en tuinbouwers zich nu ernstig zorgen beginnen te maken. De industriële afvalstoffen vormen een onvoorstelbaar grote bedreiging voor het milieu. Bovendien is het effect van al deze soorten verontreiniging cumulatief : er is een kringloop van vervuiling ontstaan. De verontreinigende elementen in de lucht vervuilen de bodem en het oppervlaktewater en komen na verloop van tijd in het grondwater terecht. De situatie wordt zo langzamerhand kritiek. Het is dan ook de hoogste tijd, mijnheer de Minister, die kringloop ongedaan te maken en een ecologische politiek uit te werken. Wij moeten op zoek gaan naar de verhouding tussen leefmilieu en economische groei, grondbezit, inspraak, planning en verantwoordelijkheid op vele terreinen. Dit is de leidraad geworden voor de ontwikkeling van talrijke voorstellen op korte termijn die een einde moeten stellen aan de schade die nu wordt toegebracht aan ons leefmilieu.

Mijnheer de Minister, die voorstellen moeten ten slotte de aanloop naar een lange termijnvisie vormen, waarin uiteindelijk alleen een wereldwijde behoefteneconomie, gebaseerd op een kwalitatieve groei, een blijvende waarborg kan bieden voor de bescherming van ons leefmilieu. Mijnheer de Minister, in dit verband blijf ik betreuren – en samen met mij ook talrijke leden in deze Vlaamse Raad – dat

het leefmilieubeleid in Vlaanderen zozeer versnipperd is dat op al deze vlakken geen ernstig en coherent beleid mogelijk is, zelfs niet met de beste wil van de wereld.

Mijnheer de Minister, ik zou thans uw aandacht willen vragen voor een aantal concrete bezorgdheden, die ik hierna formuleer.

Ten eerste, inzake het afvalbeleid. Krachtens artikel 47 van het decreet van 2 juli 1981 op de afvalstoffen is het de Minister mogelijk milieueffingen in te stellen. Ik citeer uit het artikel : „§ 1. Aan een milieueffing zijn onderworpen : a. diegenen die houder zijn van een vergunning als bedoeld in de artikelen 26, 31, 38, 40, 41 en 44; b. diegenen die door de Vlaamse Executieve aangewezen produkten vervaardigen, op de markt brengen of gebruiken die bij hun vervaardiging afvalstoffen doen ontstaan die dienen te worden verwijderd of na hun gebruik als afvalstoffen dienen te worden verwijderd.”

Mijnheer de Minister, als ik goed ingelicht ben heeft u een ontwerp van decreet ingediend bij de Vlaamse Executieve, waarin voorzien wordt dergelijke heffingen op te leggen aan vergunninghouders.

Over de wil om deze heffingen ook op te leggen aan de producenten, aan de industrie – dus de grote vervuilers – blijkt thans twijfel te bestaan. Ondanks het feit dat het voorstel van ontwerp van decreet, dat OVAM had uitgewerkt ter zake, vrij duidelijk was.

Graag zou ik wensen dat in dit verband alle twijfel zou worden weggenomen. Wat is met andere woorden het lot geworden van punt b, paragraaf 1 van artikel 47 van het decreet op de afvalstoffen ?

Mijnheer de Minister, in dezelfde lijn voorziet artikel 8 dat de Vlaamse Executieve regelen kan stellen ten overstaan van bepaalde door haar aangewezen produkten. „De Vlaamse Executieve” – ik citeer opnieuw – „kan regelen stellen ten aanzien van de door haar aangewezen produkten die, na het gebruik waarvoor zij bestemd zijn, niet op een zodanige wijze verwijderd kunnen worden dat zij on-

Vanvelthoven

schadelijk zijn voor de gezondheid van de mens of voor het milieu", enzovoort.

Mijnheer de Minister, ook hierover werd nog geen uitvoeringsbesluit getroffen. In dit verband is mijn vraag de volgende : waarom wordt er ter zake nog langer gedraald ?

In verband met het afvalbeleid zou ik nog zeer kort enkele bedenkingen in vraagvorm willen formuleren.

1. Vindt de Minister niet dat de stortvergunningen verbonden moeten zijn aan de rechtspersoon zodat, met andere woorden, bij verkoop van de eigendom de vergunning niet automatisch wordt overgedragen ?
2. Vindt de Minister niet dat ook de exploitanten van storten een erkenning moeten verwerven zoals dit bij tal van andere beroepen het geval is, ik denk aan aannemers ?
3. Wij vernemen dat de Minister één modelstort in Limburg en één in Antwerpen zal organiseren. Mijn vraag is : hoe staat het met de andere provincies ?
4. Bestaat er geen nood aan de organisatie van een afvalbeurs, en dit als een OVAM-activiteit ?

Een dergelijke afvalbeurs bestaat er wel bij de Belgische dienst voor het bedrijfsleven en de landbouw. Mijn vraag is : moet dergelijke beurs niet worden overgeheveld naar het Vlaamse Gewest ? Zijn er in dit verband al contacten gelegd ?

Mijnheer de Minister, inzake de luchtverontreiniging wens ik eveneens terug te komen op een aantal vragen die ik vorig jaar stelde en waarop toen een onderzoek werd aangekondigd.

Mijn eerste vraag betreft de zure neerslag of de zwaveldioxide-emissie. In het kader van de SO₂-richtlijn van de Europese Gemeenschap kunnen sommige bij koninklijk besluit opgerichte beschermde zones beschouwd worden als gebieden met een speciaal regime in het bijzonder daar waar SO₂-toename te verwachten is inge-

volge stedelijke en industriële ontwikkeling. Voor de luchtkwaliteit dienen bijgevolg limietwaarden te worden vastgesteld lager dan de grenswaarden gesteld door de Europese Commissie. Deze beschermde zones, zoals nu omlijnd, dienen te worden aangepast. Aangezien enerzijds – dat is het tweede luik van mijn bemerking – de wetgever ter zake het zwavelgehalte van gasolie en lichte stookolie beperkt heeft tot respectievelijk 0,3 procent en 0,5 procent en anderzijds kleine industriële verbrandingsinstallaties brandstof met maximum 0,5 procent mogen gebruiken, past het – en vorig jaar heb ik dat al betoogd – om ook het zwavelgehalte van de brandstof voor verwarming van gebouwen eveneens in die zin te beperken.

Na mijn uiteenzetting bij de begroting voor 1983 werd mij geantwoord dat u uw administratie opdracht had gegeven om te onderzoeken :

- ten eerste, of het procent zwavel, nu 1 procent, dat toegelaten is voor de verwarming van gebouwen, kon worden verlaagd en op welke termijn. Graag vernam ik de resultaten van dit onderzoek dat door uw administratie toen werd aangekondigd ;
- ten tweede, wat betreft het bestaande koninklijk besluit over de omlijning van de zones, zou eveneens worden onderzocht in welke zin deze afbakening zou worden aangepast. Mag ik ook in dit verband het resultaat van het onderzoek kennen ?

In verband met het ontzwavelingsprogramma van residuele stookolie, dat werd uitgesteld tot 1983 en dat naar ik meen opnieuw is uitgesteld, zou ik willen stellen dat het op zijn minst zou moeten worden uitgevoerd zoals oorspronkelijk werd voorzien. De ontzwaveling van dergelijke stookolie is immers een valabel alternatief gebieden voor rookgasontzwaveling. Gelijktijdig hiermee dienen SO₂-beperkingen voorzien en in een tweede fase van het SO₂-besluit te worden doorgevoerd. Zoals ik reeds heb gezegd is dit ontzwavelingsprogramma naar verluidt terug uitgesteld en werden de SO₂-beperkingen niet uitgevoerd. Mijn vraag ligt voor de hand : om welke redenen niet ?

Mijnheer de Minister, het invoeren van een smogalarmprocedure naar analogie met de sinds 1972 van kracht zijnde regeling in de Antwerpse regio en de wederzijdse afspraken tussen de provincies Antwerpen en Noord-Brabant en Zeeland – Nederlands gebied dateren van 1980. Deze regelingen en overeenkomsten houden in dat geval van ernstige luchtverontreiniging veroorzaakt door een opeenhoping van alle huishoudelijke, verkeers- en industriële verontreinigingen ingevolge ongunstige meteorologische omstandigheden, de bedrijven stankverwekkende handelingen dienen te vermijden en dienen over te schakelen op zwavelarme brandstoffen. Op een vraag daaromtrent werd mij vorig jaar geantwoord dat wat betreft de invoering van een smogalarmprocedure in andere Belgische gebieden de administratie zou belast worden met het onderzoek. Ook hier vraag ik welke de resultaten zijn van dit onderzoek.

Vorig jaar heb ik ook een vraag gesteld in verband met het kiezen van één wiskundig model voor de berekening van de verspreiding van luchtverontreinigende stoffen in het kader van de milieu-effectrapportering. Het kiezen van een dergelijk model is naar verluidt van uitzonderlijk belang voor het objectief afwegen van de invloed op het milieu van diverse industriële emissies. De wetenschapslui weten dat als keuze zich opdringt het model dat wordt toegepast door het SCK te Mol dat in Vlaanderen reeds sinds 1970 wordt toegepast. Voor de toepassing over heel Vlaanderen van dit model is een gedetailleerde inventaris nodig van de emissies afkomstig van de industrie, de huisbrand en het verkeer. In dat verband zou de databank van de Vlaamse Gemeenschap dringend moeten worden vervolledigd. Om dubbel gebruik te vermijden, dient deze inventaris te verlopen via de lokale milieudiensten, die uiteraard gratis een beroep moeten kunnen doen op de databank en wiskundige modellen voor het berekenen van bepaalde bronnen van luchtverontreiniging.

Graag vernam ik welke de stand van zaken is omdat het centrum voor lucht- en waterverontreiniging te Ant-

Vanvelthoven

werpen wel informatie levert aan de databank, maar zelf geen toegang krijgt tot deze databank. Dat is niet normaal. Ook wil ik graag weten in hoeverre het SCK te Mol bij deze problematiek betrokken is.

Zo kom ik tot de politie van de als gevaarlijke, ongezonde en/of hinderlijke ingedeelde inrichtingen. U vermeldt, mijnheer de Minister, in de toelichting bij uw begroting van 2 februari 1983, een ontwerp van besluit tot wijziging van de reglementering van de als hinderlijke ingedeelde inrichtingen dat principieel zou zijn goedgekeurd. Dit jaar zouden wij een definitieve goedkeuring mogen verwachten. U stelt ook dat door dit ontwerp van besluit tegemoet zal worden gekomen aan de richtlijnen van de Raad van Europese Gemeenschappen in verband met de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten, wat men noemt de Seveso-richtlijnen van 24 juni 1982. Dit zou voor u tevens gedeeltelijk de regeling inhouden van de MER.

In dat verband heb ik enkele opmerkingen en enkele vragen. Indien ik goed ben geïnformeerd, zou het tweede advies van de Raad van State inhouden dat dergelijke materie beter door middel van een decreet dan bij een besluit van de Vlaamse Executieve zou worden geregeld. Mijn vraag ligt dan ook voor de hand : waarom wordt deze materie bij besluit van de Vlaamse Executieve geregeld, zonder medewerking van de Vlaamse Raad ? Immers, mijnheer de Minister, het betreft hier belangrijke zaken zoals de veiligheids- en de milieueffectrapportering. Trouwens, er wordt aangekondigd dat een ontwerp van decreet zal worden ingediend houdende koppeling van de bouw- en exploitatievergunningen. Deze materie wordt dus weer wel geregeld door middel van een decreet. Wij stellen vast dat enerzijds belangrijke materies geregeld worden door een besluit en anderzijds materies van dezelfde orde van belangrijkheid geregeld worden bij middel van een decreet. Waar is de logica gebleven ?

Mijnheer de Minister, wat meer bepaald de regeling van het veiligheids-

risico van de MER betreft wordt mij gesignaleerd dat u voornemens bent deze materies te willen regelen bij omzendbrieven aan de administratie. Volgens mij dient deze hele materie te worden geregeld door drie goed gefundeerde decreten : namelijk een MER-decreet, een VR-decreet en een raamdecreet, dat het reglement op de hinderlijke bedrijven herzielt en regelt. Mag ik in dit verband ook doen opmerken dat er inzake MER eindelijk na een lange strijd van bijna vier jaar onder de milieuministers van de Europese Gemeenschap overeenstemming werd bereikt in verband met deze gemeenschappelijke maatregel. Dit erg belangrijke dossier waar heel de milieubeweging in Vlaanderen al jaren naar uitkijkt, verdient inderdaad dringend een behandeling in de Vlaamse Raad.

Ten slotte vraag ik uw aandacht, mijnheer de Minister – zoals mijn voorganger en ook diegenen die na mij op deze tribune hierover wellicht nog zullen spreken – voor de verontreiniging van ons putwater. Ik wil bij deze gelegenheid mijn diepe bekommernis uiten over de recente resultaten van de onderzoeken in Noord-Limburg. Het koninklijk besluit van 24 april 1965 stelt dat in voor voeding bestemd water de hoeveelheid cadmium de 10 microgram per liter water niet mag overschrijden, voor nitraat is de norm 76 milligram. De EG-richtlijn halveert deze normen en brengt ze voor cadmium op 5 microgram en voor nitraat op 50 microgram. Als men de resultaten van het onderzoek naar cadmium in de gemeente Lommel vergelijkt met de zojuist geciteerde normen, dan zijn deze erg verontwaardigend, want er werden in Lommel waarden gevonden van 75 en meer dan 80 microgram. Gelijkaardige resultaten werden vastgesteld voor zink en voor nitraten. Zoals ik in mijn inleiding zei, mijnheer de Minister, staan wij voor een sterke verontreiniging van ons leefmilieu. Noord-Limburg ligt onder de schouwen van de zinkfabrieken van Büdel Vieille-Montagne en Overpelt. Wij zijn de eerste en meest getroffen streek. Indien niet vlug wordt ingegrepen, dan vrees ik dat dergelijke verontreiniging eerder vroeg dan laat zware repercussies zal hebben voor de gezondheid van onze

bevolking. (*Applaus bij de SP*)

MOTIE VAN ORDE

Regeling van de werkzaamheden

De Voorzitter : De heer Ramaekers heeft het woord.

De heer J. Ramaekers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank u dat u mij het woord hebt gegeven.

Ik zou hier even protest willen aantekenen ten opzichte van de organisatie van onze werkzaamheden. Ik ben Voorzitter van de Commissie van onderwijs in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Buiten de wil van de Voorzitter van deze Commissie heeft men vandaag die Commissie bijeengeroepen met aan de agenda de bespreking van niet minder dan de begroting van Nationale Opvoeding voor 1984.

Ik stel vast, mijnheer de Voorzitter, dat een aantal leden op dit ogenblik, onder meer degene die spreekt, om 10.30 uur in de Commissie voor de culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming moeten zijn. Bovendien stel ik vast dat het openbare vergadering is, dat hier een Minister aanwezig is en dat ten minste één lid van de Commissie van onderwijs van de Kamer ook hier aanwezig is.

Mijnheer de Voorzitter, dit ligt natuurlijk niet aan u. Ik zou toch willen vragen dat u, in naam van de leden van de Vlaamse Raad, bij de Voorzitter van de Kamer protest zou aantekenen. (*Applaus*)

De Voorzitter : Dames en heren, aan deze korte uiteenzetting van de heer Ramaekers wens ik het volgende toe te voegen. Teneinde de agenda van onze vergadering te kunnen bepalen hebben wij geregeld vergaderingen gehad met de vijf Voorzitters van de wetgevende assemblées.

Deze week is gereserveerd voor de openbare vergadering van de Vlaamse Raad. U heeft trouwens allen een ka-

Voorzitter

lender gekregen zodat u kan nagaan hoe de afspraken werden gemaakt.

Er werd wél aan toegevoegd dat dit in onderling akkoord met de vijf Voorzitters en in bepaalde omstandigheden van die kalender kan worden afgeweken, maar voor de aangelegenheid die u thans aanhaalt is er geen akkoord geweest.

Derhalve zal ik contact opnemen met de Voorzitter van de Kamer om tegen deze handelwijze te protesteren.

De heer M. Olivier : Was er een afspraak voor de Commissie van openbare werken ?

De Voorzitter : Dat weet ik niet, is er ook een vergadering van de Commissie van openbare werken in de Kamer ?

De heer M. Olivier : Ja, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : Dan zal ik dat tegelijkertijd aan de Voorzitter van de Kamer meedelen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen I tot VI) tot 4

— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

LEEFMILIEU EN WATERBELEID (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat over de materies leefmilieu en waterbeleid.

De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de drie uitgangspunten, namelijk preventie, het voorzien in de nodige middelen en de informatie en educatie waren bij de aanvang van uw mandaat de krachtlijnen voor een Vlaams milieubeleid. Zij blijven ook voor dit begrotingsjaar van kracht. In gegeven omstandigheden is dit ons inziens de enige mogelijke politiek die kan worden gevolgd door de Minister, teneinde bepaalde resultaten te behalen. De niet in alle opzichten optimale bevoegdheidstoe wijzing en steeds schaarser wordende middelen dwingen tot selectief optreden.

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat, naarmate de economische crisis verderschrijdt en een uitbreiding neemt, bij steeds meer mensen, waaronder ook beleidsverantwoordelijk ken, een groeiende weerstand is waar te nemen tegen alles wat met het leefmilieubeleid te maken heeft.

Naar het einde van de „golden sixties” toe, kon men een diepgaande mentaliteitswijziging vaststellen ten aanzien van de welvaartsmaatschappij waarvan de voordelen als vanzelfsprekend werden aanvaard, maar terzelfdertijd de nadelige gevolgen van de welvarende en moderne samenleving steeds sterker in vraag werden gesteld. Vooral de jongeren gingen toen de omvang en de gevolgen van de welvaart als gevolg van de technologische en economische ontwikkeling afwegen tegen kwaliteit van de bestaansvoorwaarden die eruit voortvloeien.

De mening dat wetenschap, techniek en economie moeten worden aangewend om het menselijk welzijn te verhogen, vond steeds meer ingang en de bereidheid om daartoe de nodige mid-

delen op te brengen, ook voor een doeltreffend leefmilieubeleid, werd met de dag groter.

Vandaag is deze bereidheid niet meer zo vanzelfsprekend, integendeel. Velen opperen de mening dat een heropleving van de economische activiteiten in vele gevallen dreigt geremd te worden door de bijkomende lasten en beperkingen ingevolge het gevoerde milieubeleid. In dit verband kan ik aansluiten met datgene wat de heer Bosmans zojuist heeft gezegd in verband met het optreden van bepaalde ambtenaren van OVAM. Mijnheer de Minister, wij menen dat men in bepaalde gevallen nog al te veel naar de letter van de wet werkt en optreedt en dat men eerder — en dat wil daarom niet zeggen dat wij pleiten voor een afzwakking van het optreden van OVAM in het algemeen — in bepaalde omstandigheden rekening moet houden met bepaalde bijzondere situaties. In mijn vragenlijstje kom ik daarop nog terug.

Het zou zeer te betreuren zijn indien deze negatieve tendensen ten aanzien van het milieubeleid in het algemeen krachtiger zouden worden. Daarom dringen wij aan om in de toekomst ruime aandacht te besteden aan het luik informatie en educatie in uw beleid.

In dit verband vragen wij dat men deze informatie en educatie zo nodig zou heroriënteren om deze groeiende bezwaren te ondervangen. Men moet met alle middelen pogen duidelijk te maken dat economie en ecologie niet per se tegenstrijdig zijn.

Enerzijds moet worden beklemtoond dat het milieubeleid en het milieubeheer heel wat economische activiteiten tot ontwikkeling kunnen brengen. Denken wij maar aan de zogenaamde saneringsindustrieën, die toch wetenschappelijke middelen produceren ten behoeve van de bescherming van het leefmilieu : meettechniek, regeltechniek, machinebouw, bouwkunde die voor de zuiveringsinstallaties in aanmerking komt, recyclagenijverheid en andere wetenschappelijke en technische apparaten.

Anderzijds moet het voor iedereen duidelijk zijn dat een gezond leefmilieu zoals onder meer zuivere lucht,

Capoen

goed en voldoende water, een zuivere bodem, geringe geluidshinder en andere gunstige milieufactoren bevorderlijk zijn voor de meest economische bedrijvigheden en menselijke activiteiten.

Onrechtstreeks zal het streven naar een beter leefmilieu door onder meer minder te vervuilen, aanleiding geven tot het beter beheersen van de productieprocessen en een rationele produktiewijze en aldus onze bedrijven aanzetten tot innovatie en produktvernieuwing. Vandaar het belang dat wij hechten aan informatie en educatie in verband met het leefmilieubeleid.

Wij zijn eveneens voorstanders van een preventief beleid. Het is immers altijd beter te voorkomen dan te genezen. Deze houding is en mag niet enkel en alleen ingegeven worden vanuit budgettaire overwegingen. Er werd eigenlijk tot op heden reeds al te veel onherstelbare milieuschade aangericht, zodat het niet overbodig is volle prioriteit te geven aan de bescherming van de nog resterende en vaak onvervangbare natuurgoederen.

Maar om een samenhangend leefmilieubeleid te voeren is er meer nodig dan preventie, informatie en educatie. Zonder voldoende middelen en/of met beperkte bevoegdheden kan er geen sprake zijn van een zogenaamd geïntegreerd milieubeleid. Zowel wat de middelen als wat de bevoegdheden betreft menen wij dat deze te beperkt zijn en bovendien op de koop toe nog versnipperd.

Nemen wij bijvoorbeeld de sector waterbevoorrading. Iedereen is het erover eens dat wij onze afhankelijkheid ten aanzien van Wallonië inzake drinkwatervoorziening tot een absoluut minimum moeten beperken, alleen al om niet het slachtoffer te worden van Waalse chantage op dat vlak. In haar streven naar een grotere autonomie inzake waterbevoorrading wordt de Vlaamse Executieve echter geremd, omdat onder meer de daartoe noodzakelijke grote waterbouwkundige werken tot de nationale bevoegdheid behoren. Wanneer dan eventueel een consensus in deze **aangele-**

genheid wordt bereikt op nationaal niveau, dan blijft de Vlaamse Executieve nog altijd afhankelijk van de centrale regering omdat deze laatste de nodige kredieten op haar begroting moet inschrijven en dat is niet altijd een gemakkelijke zaak, niet alleen vanwege de budgettaire moeilijkheden, maar ook vanwege de politieke gevolgen die uit deze consensus gevloeid zijn.

De bevoegdheden inzake leefmilieu zijn over een ongelooflijk aantal departementen verdeeld of beter gezegd versnipperd. Eerst heeft men de algemene regel dat voor de meeste materies het vooral de uitvoerings- en controlezaken zijn die naar de Gewesten werden overgeheveld en dat de basiswetgeving en het bepalen van de normen een nationale bevoegdheid is gebleven. In dit verband is het wel belangrijk bijlage twee van de begroting 1981-1982 van het Ministerie van volksgezondheid en leefmilieu na te lezen. Daarin staat dat een eerste belangrijk ke onderverdeling onmiddellijk een belangrijk gevolg heeft voor de verdeling van de middelen, diensten en infrastructures. In verband met de splitsing van de controle en uitvoeringstaken enerzijds en de studies en het bepalen van de normen anderzijds kunnen wij lezen dat het dan ook zonder meer duidelijk is dat de hieraan verbonden programmatie, studie en conceptiewerk, de nodige infrastructuur en kaderbezetting nationaal voorhanden moet blijven, alsmede voor het behandelen van de dossiers van de zogeheten bicommunautaire instellingen. Verder kunnen we in dit document lezen dat ingevolge de staatsvorming van augustus 1980 waarbij verschillende bevoegdheden naar de Gewesten werden overgeheveld er toch heel wat belangrijke bevoegdheden nationaal bleven, zo onder meer inzake het vastleggen van de wettelijke algemene en sectoriële beschermingsnormen voor lucht, geluid, water, bodem en afval, de controle en het toezicht op de kwaliteit van het zeewater, de leefmilieuaspecten van de kernbrandstofcyclus met onder andere de nieuw opgerichte Dienst bescherming van de bevolking tegen ioniserende stralingen, de grote bouwkundige werken van nationaal belang met onder meer de **pro-**

duktie van drinkwater en de steeds maar toenemende internationale leefmilieu-aspecten in verband met de Europese wetgeving ter zake.

Naast de diensten die ter beschikking staan van de Minister op nationaal vlak is er voor het departement leefmilieu een belangrijke groep van diensten die zich bezighouden met belangrijke vraagstukken zoals verontreiniging van water bestemd voor menselijk gebruik, de verontreiniging van het oppervlaktewater, de scheikundige en fysische luchtverontreiniging. Verder omvat het departement leefmilieu drie secties : de sectie water die controles uitoefent op de bescherming van het water tegen verontreiniging, een sectie lucht en atmosfeer en een sectie radio-activiteit en ioniserende stralingen. Niet alleen het nationaal departement voor volksgezondheid en leefmilieu heeft heel wat taken in verband met leefmilieu, maar ook het Ministerie van openbare werken houdt zich met het leefmilieu bezig, voornamelijk in de Dienst van het groenplan. In het Ministerie van landbouw is er het Bestuur van waters en bossen en in het Ministerie van verkeerswezen zijn er de verschillende besturen, diensten en instellingen die een economische en/of sociale opdracht vervullen maar die tegelijkertijd een belangrijke taak hebben met betrekking tot het leefmilieu. Ook in het Ministerie van tewerkstelling en arbeid houdt men zich met het leefmilieu bezig en dit in het Bestuur voor arbeidsveiligheid en in het Bestuur voor de arbeidshygiëne en -geneeskunde. Beide besturen spelen een belangrijke rol in het leefmilieubeleid onder meer met betrekking tot de hinderlijke, gevaarlijke en ongezonde inrichtingen (ARAB) en inzake giftig afval. In verband met giftig afval merk ik op dat een programma in het kader van de leefmilieucampagne van de Vlaamse Executieve diende te worden stopgezet wegens de onverenigbaarheid met de nationale wetgeving ter zake. Dit programma had tot doel restanten van ziekte- en onkruidbestrijdingsmiddelen op te halen.

Ook het Ministerie van economische zaken houdt zich met het leefmilieu bezig. Het Bestuur van het mijnwezen is bij voorbeeld bevoegd voor mijnen,

CVP- Volksvertegenwoordiger C. Marchand, verslaggever over de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid

graverij en, groeven en aanhorigheden, voor gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen in het kader van ARAB, voor het beheer van het grondwater, voor controle op het vervoer van gasachtige en andere producten door middel van leidingen, voor het opsporen en exploiteren van ondergrondse berguimten voor het opslaan van gas enzovoort.

Hierbij moet men dan nog bedenken dat al deze besturen beschikken over uitgebreide diensten en wetenschappelijke instellingen en daartoe uiteraard kunnen beschikken over aanzienlijke kredieten. Deze versnippering van de taken, die in vele gevallen een overlapping of zelfs een dubbel gebruik is, brengt uiteraard een grote versnippering van de middelen mee. Erger nog is dat ze verlamd werkt op een efficiënt beleid inzake leefmilieu. België is trouwens de kampioen in het niet-naleven van de EG-richtlijnen inzake het leefmilieu.

Alsof de versnippering nog niet groot genoeg was op nationaal vlak, heeft

men het ook mogelijk gevonden binnen de Vlaamse Executieve het pakketje resterende bevoegdheden nog maar eens op te delen : leefmilieu en waterbeleid onder de bevoegdheid van Minister Lenssens en ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud onder Minister Akkermans.

Wij hebben deze lange opsomming gemaakt om aan te tonen dat de omstandigheden en de voorwaarden om tot een samenhangend en geïntegreerd milieubeleid gekomen, verre van ideaal zijn. Integendeel, deze ongelukkig ke versnippering van bevoegdheden en middelen belet in feite een dynamisch milieubeleid. Dit alles is het gevolg van de gebrekkige staatsvorming van 1980. Binnen dit raam, waarin men thans noodgedwongen moet werken, moet men proberen er het beste van te maken. Dit is geen kritiek op het huidige beleid en daarom herhalen wij wat we in het begin van deze uiteenzetting hebben gezegd : de thans gevoerde politiek is in de gegeven omstandigheden de enig mogelijke politiek om zekere resultaten te behalen.

De bestaande versnippering van bevoegdheden en de mogelijke tegenstrijdigheden, die daaraan het gevolg kunnen zijn, zouden grotendeels kunnen worden ondervangen door een milieueffectrapportering. Vandaar dat wij nogmaals aandrigen om hiervan spoedig werk te maken en om zonder verwijl in dit verband tot decretaal werk over te gaan, zoals ook collega Vanvelthoven heeft gevraagd. Slechts dan zullen wij op een meer gecoördineerde manier kunnen optreden wat een efficiënt milieubeleid zal ten goede komen. Na deze algemene beschouwing wil ik graag enkele specifieke problemen voorbrengen en enkele vragen stellen.

In de eerste plaats is er het DAC-project leefmilieu, dat dank zij uw initiatief tot stand is gekomen. Er zijn nu 1.500 mensen aangeworven. Dat is een belangrijke inspanning vanwege de Gemeenschap, maar nu rijst bij ons de vraag of deze inspanning overal rendabel zal zijn. Zo hebben wij nog verleden week in een belangrijke stad, waar 8 mensen via dit project zullen worden aangeworven, vastgesteld dat

deze personen zullen worden tewerkgesteld in de plantsoenen. Als zij worden ingezet ten voordele van het budget van de gemeente wordt het DAC-project eigenlijk misbruikt.

Wij zijn ervan overtuigd dat dit zeker uw bedoeling niet is geweest en dat u integendeel met deze belangrijke inspanning, het hebt mogelijk gemaakt om iets aan ons leefmilieu te doen. Uw bevoegdheid daar is zeer beperkt, want gezien de gemeentelijke autonomie kan u daar niet rechtstreeks optreden. Bovendien is het zo dat de project-inspecteur, dus de inspecteur die deze projecten moet volgen, iemand is van het Ministerie van arbeid en tewerkstelling. Wij vragen u dan ook de mogelijkheid te onderzoeken om op een of andere manier deze projecten te volgen, al ware het maar door een soort evaluatiesysteem uit te bouwen waarbij men dan via de project-inspecteur of rechtstreeks via de gemeente een stand van zaken kan vragen in verband met het DAC-project leefmilieu.

Een ander probleem is dat van de zure regen. Ik zal er zeer kort over zijn vermits de heer Vanvelthoven er reeds uitgebreid is op ingegaan. Ik kan zijn vragen en zijn stelling ter zake volledig onderschrijven. Mijn vraag is dan ook : welke concrete acties kunnen wij verwachten vanwege de Vlaamse Executieve en van de Minister, of met andere woorden, welke zijn uw bevoegdheden om op te treden in dit domein ?

Een ander probleem is dit van de zogenaamde allesbranders. Bij het uitbreken van de energiecrisis en daaropvolgend dan de economische crisis, zijn heel wat mensen ingevolge de stijging van de energieprijzen en de steeds moeilijker wordende situatie van het gezinsbudget, beginnen uitkijken naar systemen om verwarming te hebben en hun brandstof zo goedkoop mogelijk te verkrijgen. Op zichzelf is dit verschijnsel te waarderen, want het kan besparingen teweegbrengen aangezien men zuiniger en rationeler gaat leven. Langs de andere kant stellen wij echter vast dat er heel wat gevaarlijke bijkomende effecten aanwezig zijn.

Eerst en vooral is er het nogal onge-

Capoen

nuanceerde kappen en opruimen in onze bossen. Wij vrezen dat deze **houtrage** veel kwaad zal doen, en al gedaan heeft, aan ons mager bosbestand.

Daarnaast stellen wij ook vast dat veel personen niet kieskeurig zijn bij de keuze van de brandstof en dat men van alles en nog wat probeert te verbranden, met heel wat schadelijke gevolgen voor de lucht, want hierdoor worden veel schadelijke stoffen de lucht ingejaagd. Mijnheer de Minister, welke bevoegdheden hebt u om in dit domein op te treden? Wat kan eraan worden gedaan? Eventueel hebt u er reeds iets voor gedaan, maar welke plannen hebt u voor de toekomst om aan dit probleem paal en perk te stellen en om er als het ware een gunstige wending aan te geven?

In de streek van Kortrijk stellen wij vast dat er een grote opbloei is van de activiteiten in de vlasnijverheid. Bij deze heropleving van de activiteiten in de vlassector rijzen er problemen.

Eerst is er een probleem van ruimtelijke ordening. Deze nijverheid is historisch gegroeid in gebieden die wij in de gewestplannen hebben vastgelegd als landbouwgebieden. Om daar opnieuw een activiteit te mogen uitoefenen moet men een vergunning krijgen. Ook uw departement heeft daarmee te maken, onder meer bij het toekennen van vergunningen voor het lozen van rootwater. Het blijkt dat OVAM ook daar nogal ongenueanceerd optreedt en de mensen bijna naar het leven staat omdat ze het bijna onmogelijk maakt de vlasnijverheid opnieuw te laten opbloeien, juist omwille van problemen in verband met het leefmilieu.

Dit sluit aan bij mijn opmerking in het begin van mijn uiteenzetting, namelijk dat heel wat mensen het milieubeleid als remmend ervaren.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat u zich met spoed zult vergewissen van het daar gerezen probleem en met uw administratie zult zoeken naar een oplossing, aanvaardbaar zowel voor de mensen van de vlasnijverheid als voor het leefmilieu.

Verder had ik nog een vraag over de

watervrdragten met Nederland.

Hoe staat het daarmee? Welke invloed heeft de Vlaamse Executieve, wordt zij betrokken bij de besprekingen? Welke vooruitzichten zijn er ter zake?

Er is ook het oude probleem van de fluorlozingen in de Maas. Is men daar nog mee bezig? Wordt er nog aan gewerkt? Is er overleg mogelijk met de Waalse Executieve?

Het kernpark van Chooz, met belangrijke invloed op het Maaswater, blijft ook een probleem.

Nog een laatste, zij het eerder technische vraag. Via de Voorzitter kregen wij een brief van het Rekenhof waarin wordt gezegd dat het de Gemeenschapsminister uitdrukkelijk verboden was saldi van afrekeningen ter beschikking van de gesubsidieerde besturen te stellen alvorens het Hof zijn akkoord met de afrekeningen betekend heeft. Nu blijkt dat de Minister en de Vlaamse Executieve eigenmachtig zijn opgetreden. Het Rekenhof is van oordeel dat de verschillende raadsbeslissingen van de Vlaamse Executieve, genummerd VE-V11 tot 15 geenszins kunnen doorgaan als een goedkeuring achteraf van de gestelde handelingen, daar ze op slechts vijf bepaalde uitgavencategorieën betrekking hebben.

Mijnheer de Minister, ik verwacht daar niet onmiddellijk een antwoord op maar ik zou wel graag vernemen wat hier aan de hand is en welke misstap uw administratie heeft begaan met medeweten van de Vlaamse Executieve.

Zo kom ik tot mijn besluit. Ons land beschikt over een zeer uitgebreid arsenaal van milieuwetten en reglementeringen om de milieuhinder in al zijn vormen aan te pakken en te beteugelen. Wij denken hier onder meer aan de oppervlaktewater- en grondwaterverontreiniging, de luchtverontreiniging, de lawaaihinder, de giftige afval en de ioniserende stralingen. Daarnaast beschikken wij ook over heel wat wetten op het vlak van ruimtelijke ordening en stedenbouw, natuurbehoud, monumenten en landschappen, stads- en dorpsgezichten.

De Vlaamse Executieve wil dit wette-

lijk instrumentarium verder uitbouwen om het milieubeleid in Vlaanderen efficiënter en rationeler te maken. Aldus werden reeds enkele belangrijke decreten uitgevaardigd onder meer inzake het beheer van afvalstoffen, de bescherming van het grondwater en de oprichting van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. Heel wat decreten zijn in voorbereiding waaronder het belangrijk decreet inzake milieueffingen.

Dit alles heeft reeds geleid tot opmerkelijke resultaten op het domein van het afvalstoffenbeheer en gaande weg worden ook de waterzuivering en waterwinning op afdoende wijze geregeld. De Volksunie zal de Vlaamse Executieve en de betrokken Minister verder steunen in hun acties en beleidsbeslissingen om te komen tot een meer samenhangend en dynamisch beleid inzake leefmilieu. Vooral de beleids optie om bij voorkeur de beschikbare middelen aan te wenden teneinde bestaande of in opbouw zijnde infrastructuur – wij denken hier vooral aan waterzuiveringsinstallaties en verbrandingsovens – zo vlug mogelijk rendabel te maken, krijgt onze volledige goedkeuring. Verder wensen wij dat bij het opzetten van nieuwe projecten de voorkeur zou worden gegeven aan kleinschalige infrastructuur en dat steeds meer aandacht zou gaan naar recuperatie, recyclage en biologische systemen.

Mijnheer de Minister, wij zullen uw beleid nauwkeurig volgen en waar mogelijk ook onze medewerking verlenen. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : Mevrouw De Loore-Raeymaekers heeft het woord.

Mevrouw J. De Loore-Raeymaekers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb niet de eer te behoren tot de Commissie die de problemen bestudeert waarvoor u bevoegd is, mijnheer de Minister. U kent echter mijn bezorgdheid voor deze materie en ik mag deze gelegenheid dan ook niet laten voorbijgaan zonder uw aandacht te vestigen op enkele belangrijke punten.

Ik heb er gisteren reeds op gewezen bij de bespreking van de begroting

De Loore-Raeymaekers

van ruimtelijke ordening, en collega Capoen heeft het zopas ook gezegd, dat wij aandacht moeten hebben voor de totaal in de war geraakte schikking van bevoegdheden binnen de Vlaamse Executieve, en dat wij er moeten naar streven bij een volgende Executieve die bevoegdheden anders te verdelen. In artikel 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de Staatshervorming dat handelt over de plaatsgebonden materies, komt in Romeinse cijfers, een rubricering voor die enkel indicatieve betekenis heeft. Het is dus mogelijk bij een volgende Executieve de bevoegdheden op een andere manier te groeperen.

Zoals de heer Capoen zopas heeft gezegd, is het een groot vraagteken of er een ernstig milieubeleid kan gevoerd worden wanneer essentiële zaken in verband met leefmilieu toebedeeld zijn aan een Minister die belangen volledig tegenstrijdig aan deze van leefmilieu en natuurbehoud behartigt.

U is beslist ook op de hoogte van de opiniepeiling die in 1982 gelijktijdig in tien EG-landen door het directoraat-generaal „Milieuzaken en Consumentenbelangen” van de EG-Commissie is uitgevoerd. De vragen voor deze opiniepeiling waren zó gesteld dat de antwoorden pertinent moesten duidelijk maken waar de keuze van de ondervraagden lag, met name de keuze tussen, enerzijds, het geven van voorrang aan leefmilieu of, anderzijds, aan de economische groei. Als resultaat van deze opiniepeiling is gebleken dat de Europeanen prioriteit geven aan de bescherming van het leefmilieu. Zij maken zich inderdaad grote zorgen over de toekomst en over de dreiging die op hen weegt, dit zowel op lokaal als op breder wereldvlak. Wanneer wij deze opiniepeiling nader doorlichten, toegespitst op België, mogen wij zeggen dat de door onze landgenoten gegeven antwoorden, waar zij voor de keuze waren gesteld tussen leefmilieu aan de ene kant en prijzenpeil en economische groei aan de andere kant, erop neerkwamen dat meer dan 50 procent voorrang gaf aan leefmilieu. Ik meen dat deze cijfers voor de Minister van leefmilieu dui-

delijke taal spreken.

Wanneer wij daartegenover stellen het tekort aan bevoegdheden – van de Minister van leefmilieu – om zijn beleid uitdrukkelijk en zo breed mogelijk op het leefmilieu toe te spitsen, dan projecteer ik dit gemis op de foutieve bevoegdheidsopdeling in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 omdat daarop de bevoegdheidstoebedeling aan de respectieve ministers is gestoeld. Het herschikken vereist niet een tweederde meerderheid in het nationale parlement. Het is alléén een herschikking ; want de opdeling van bevoegdheden onder die Romeinse cijfers – u kent zeer goed artikel 6, § 1 is louter indicatief, zoals mij gisteren bij het kabinet van de Minister van institutionele hervormingen nog bevestigd werd.

Na de heer Vanvelthoven en ook de heer Capoen wil ik ook uw bijzondere aandacht vestigen op de problematiek van de zure regen. Ik zal daarover zeer bondig handelen. Zure regen is waarschijnlijk reeds meer dan 40 jaar de stille oorzaak van wat in Duitsland „Waldsterben” genoemd wordt en wat in Zweden en Noorwegen sedert een tiental jaren heeft geleid tot doorgedreven onderzoek naar het afsterven van hun grote meren. De alarmbel, die daarover reeds enkele jaren geleden in het Europees Parlement geluid werd, is ver doorgeklonken, in al de aangesloten EG-landen. Wij mogen veronderstellen – hoewel ik niet weet of er bij ons in dat verband enig onderzoek is geweest – dat ook hier zeer grote schade wordt veroorzaakt. Wanneer wij rekening houden met de bevindingen in Duitsland, met name in het Zwarte Woud en de belendende grote woudbestanden, zal de invloed van de „zure regen”, beslist onze Ardennen en het Oostelijk gedeelte van ons land raken, en daarna – misschien reeds nu – ook Limburg en onze andere contreien.

In Duitsland is 34 procent van het gehele bosbestand aangetast. Vooral de naaldbomen zijn daaraan zeer gevoelig. Van het bestaande naaldbomenbestand is meer dan 76 procent in nood. Het in 1983 in Duitsland ter zake voorziene budget – ik haal de gegevens uit het Amerikaanse blad „Time”

– bedroeg 1,6 miljoen dollar. Maar voor 1984 werd die begroting opgetrokken tot 2,8 miljoen dollar.

In Nederland, is men eveneens zeer gevoelig geworden voor deze materie, Minister Brackx van Landbouw en Visserij en Minister Windsenius van Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer hebben op 18 januari jongstleden aan de Tweede Kamer een notitie overgemaakt waarin zij – in verband met deze problematiek berekenen hoe voor de huidige schade, inclusief de kosten van de bestrijding van de door de zure regen aan de bossen veroorzaakte schade, 150 tot 500 miljoen gulden per jaar zal moeten worden uitgetrokken.

Mijnheer de Minister, ik verwijs u ter zake naar de documenten die ik zojuist heb geciteerd, alsmede naar het verslag van december 1983 van het Europese Parlement van de Commissie voor Milieubeheer, Volksgezondheid en Consumentenbescherming over de bestrijding van de zure regen.

Deze documenten zijn u zeer waarschijnlijk bekend. Ik wens hieraan een pertinente vraag te verbinden. Wat voorziet u, mijnheer de Minister, om deze ernstige problematiek in de kortst mogelijke tijd te bestrijden ?

Ik kan niet nalaten twee laconieke opmerkingen uit het Europese document te citeren. Als eerste : „... een oplossing is alleen op lange termijn mogelijk”. Zoals u weet is dat strijdig met de urgentie van het probleem. En de volgende : lange termijn doelen zullen niet ineens bereikt kunnen worden : een stapsgewijze aanpak via aparte richtlijnen of verordeningen, neergelegd in realistische maatregelen van een bepaalde tijdsduur en een beperkte doelstelling verdienen daarom aanbeveling.”

Mijn pertinente vraag, mijnheer de Minister : welke maatregelen voorziet u ter bestrijding in de kortst mogelijke tijd van deze ernstige problematiek ?

De Voorzitter : De heer Matthys heeft het woord.

De heer P. Matthys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wens

Matthys

mijn uiteenzetting aan te vangen met u te feliciteren omwille van uw brochure met de prachtige kaft, getiteld „Richtnota – de drinkwatervoorziening in Vlaanderen vandaag en morgen”, wiens bestaan ik, zoals alle leden van deze vergadering, mocht vernemen via de TV.

Het lijkt me vanzelfsprekend dat de inhoud van deze nota in de bevoegde Commissie van de Vlaamse Raad en in plenaire vergaderingen zal worden besproken en vastgelegd, gelet op het grote belang van de drinkwatervoorziening voor het Vlaamse Gewest en de fundamentele opties die dienaangaande moeten worden genomen.

Het lijkt mij gewenst dat ook dan de TV zal worden uitgenodigd om de beslissing van de Vlaamse Raad te verspreiden.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Matthys, ik heb er steeds zorg voor gedragen dat de leden van de Commissie voor leefmilieu de documenten vooraf toegestuurd krijgen wanneer ik een persgesprek heb. Ik verzeker u formeel dat dit ook nu gebeurd is. Waarschijnlijk is uw postman te laat geweest, ik sta er op dit te zeggen. Ik ben immers reeds lang genoeg parlementslid om te weten hoe gevoelig men voor zulke zaken is. Ik wil echter niet dat men mij ervan beschuldigt te weinig aandacht te hebben voor de leden van deze vergadering. Ik ben evenwel de mening toegedaan dat mijn richtnota inderdaad grondig moet worden besproken in onze Commissie.

– **Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

De heer P. Matthys : U beweert dat inzake waterzuivering het Algemeen Waterzuiveringsprogramma in 1984 centraal staat.

Ik stel echter vast dat dit document niet beschikbaar is. Nochtans komt u nu reeds voor de derde keer deze vergadering voorhouden dat uw beleid een planmatig beleid is.

Deze vergadering is dus niet in staat om uit te maken of de volgende essen-

tiële onderdelen na diepgaande studie vastgesteld werden in uw Algemeen Waterzuiveringsprogramma.

Ten eerste, de functies en de eventuele ecologische doelstellingen verbonden aan bepaalde oppervlaktewateren ;

ten tweede, de kwaliteitsdoelstellingen waarop het beleid is gericht, met bepaling van de termijn waarbinnen deze moeten worden bereikt ;

ten derde, de prioriteiten met betrekking tot het tegengaan van waterverontreiniging ;

ten vierde, de algemene aard en omvang van de noodzakelijke zuiveringstechnische maatregelen voor diegenen die in de oppervlaktewateren direct of indirect afvalwater lozen, alsmede van eventuele andere maatregelen van de beheerders van deze waterlopen ;

ten vijfde, een raming van de kosten van de genoemde maatregelen gedurende de planperiode ;

ten slotte, een raming van het verloop van de financiering van de investerings- en exploitatielasten.

Wat uw AWP ook moge inhouden, toch wens ik hier even in te gaan op „de realisatie” ervan. Terecht zegt u dat de preventie prioritair is voor de realisatie.

Het is echter welbekend dat het overgrote deel van de bedrijven in het Vlaamse Gewest zich weinig of geen inspanningen getroost hebben om hun lozingen van afvalwater te verminderen, door interne saneringen, voorzuivering of algehele zuivering. Deze situatie is normaal aangezien een onderneming geen liefdadigheidsinstelling is en dus slechts maatregelen neemt om het milieu te vrijwaren als dat financieel de moeite waard is. Hiertoe worden de kosten van bij komende saneringsinspanningen afgewogen tegen de boetes die zij eventueel bij overtreding van de milieunormen moet betalen. Zijn de sancties klein en/of is de controle ondoeltreffend, dan moet men ook niet verwonderd zijn dat de saneringsinspanningen niet van de grond komen. Wat is nu de realiteit : een lage straf-

maat en weinig controle. Bij overtreding van de normen van waterverontreiniging is in theoretische boetes voorzien van 26 frank x 60 tot 5.000 frank x 60 en van 8 dagen tot 6 maanden gevangenisstraf. De rechter kan deze theoretische straffen evenwel verminderen met 1 jaar uitstel. Wat nu het controleapparaat betreft, dit is alleen voor het ambtsgebied van de Kustbekken voldoende uitgerust. De pas opgerichte Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij zal zeker de eerste jaren wegens gebrek aan middelen deze taak niet volledig kunnen vervullen. Bovendien dient er op te worden gewezen dat in het Waalse en Brusselse Gewest er geen sprake is om enig doeltreffend controle-apparaat op te richten.

Daarenboven is de hele controle- en sanctieregeling zo opgevat dat – ik citeer Karel Poma uit zijn boek „Knoeien met ons Leefmilieu 1972” – „de rechten van de verdachte de voorrang hebben gekregen op de doeltreffendheid”. De controlerende instanties kunnen zelf geen straffen opleggen, maar moeten zich daarvoor tot de burgerlijke rechtbank wenden, aangezien deze zich in België met milieudelicten bezig houden. De juridische procedure vergt bovendien jaren. Vele rechters zijn geneigd voorzichtige en voorlopige straffen uit te spreken. Zou het dan ook niet gewenst zijn specifieke rechters met milieuproblemen te gelasten ? Kunnen de controlerende instanties niet ambtshalve boetes innen, zoals de belastingsadministratie ? Bij betwisting kan de overtreder dan zelf de zaak inleiden bij de rechtbank.

Meer nog dan administratieve voorschriften, zoals de normen voor waterverontreiniging dient een efficiënt anti-vervuilingsbeleid te steunen op milieuheffingen.

In Nederland betalen de industriële vervuilers die in de nationale wateren lozen al sinds 1972 een rijksheffing die in 1982 25,50 gulden per verontreinigingseenheid bedroeg voor zoetwaters en 19,50 gulden voor zoutwater. Tegen 1985 wordt een heffingsstarief verwacht van respectievelijk 49 gulden en 43 gulden. Bedrijven die in

Matthys

regionale wateren lozen, betaalden in 1972 tussen de 11,75 en de 35 gulden, afhankelijk van het waterschap, in 1982 tussen de 33 en de 67 gulden en tegen 1985 verwacht men heffingen tussen 30 en 95 gulden.

In Frankrijk wordt reeds sinds 1969 een heffing voor de lozing betaald, bestemd voor de financiering van de werkingskosten van de „Agences de Bassin”. In 1973 bedroeg de gemiddelde heffingsvoet van de 6 regionale maatschappijen slechts 1,50 Franse frank per verontreinigingseenheid. In 1982 schommelde het basistarief tussen de 10 Franse frank en de 16 Franse frank.

In de Duitse Bondsrepubliek betalen sommige vervuilers – afhankelijk van hun ligging – een bijdrage tot de werkingskosten van de openbare waterzuiveringsmaatschappij. Wie rechtstreeks in de nationale oppervlaktewateren loost, betaalde daarvoor van 1981 af een uniform nationaal tarief van 12 Duitse Mark per verontreinigingseenheid. In 1983 bedroeg het 24 Duitse mark en in 1986 is 40 Duitse mark vooropgesteld.

De bewering dat de Belgische bedrijven omwille van hun concurrentiepositie geen heffingen kunnen betalen, is dus ongegrond. Integendeel, zij genieten sinds jaren van een onverantwoord concurrentievoordeel. Bovendien is deze gang van zaken niet bevorderend voor de innovatie in zuiveringstechnologie in het bijzonder en technologische vernieuwingen in het algemeen. Heffingen stimuleren deze laatste immers sterker dan normen. Een heffing op de emissie zet de vervuiler er niet alleen toe aan de eliminatiekosten tot een minimum te herleiden bij de huidige stand van de techniek, maar zet er de onderneming bovendien toe aan om kostenbesparende technologie in te zetten om aldus de zuiveringsinspanningen nog op te voeren en op het te betalen heffingsbedrag te besparen. In tegenstelling tot wat bij reglementering het geval is, kan de ontwikkeling van kostenbesparende technologie bij heffingen dus ook tot verhoogde eliminatie aanzetten. Aangezien de onderneming binnen de norm gratis kan lozen,

heeft zij er geen belang bij de zuivering te verbeteren. Reageert de overheid bovendien op de ontdekking van de kostenbesparende technologie door de normen te verstrakken, dan is ze eraan voor haar moeite.

Zowel bij lozing in oppervlaktewater als bij lozing in riool vormen heffingen voor de vervuilers een prikkel tot meer en goedkopere zelf- of voorzuivering. Niet alleen vindt de Gemeenschap daar meer baat bij, doordat er met mindere kosten een grotere milieukwaliteit wordt gerealiseerd, maar bovendien zet het de bedrijven aan hun productieproces te innoveren en schonere produktiewijzen te zoeken en aan te wenden. Het is dus een stimulant voor de zo noodzakelijke technologische vernieuwingen van bedrijven en de creatie van een volwaardige milieugoederenindustrie met een aanzienlijk tewerkstellingseffect.

– De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Het invoeren van heffingen op de restvervuiling bij lozing op oppervlaktewater behoort tot de mogelijkheden. Immers artikel 20 punt c) van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging stelt dat de kosten van beheer en werking van de waterzuiveringsmaatschappijen, onder meer gedekt worden door bijdragen van de ondernemingen waarvan het afvalwater behandeld wordt in hun eigen installaties, een grotere verontreinigende belasting heeft dan de minima door de Koning vastgesteld voor elke categorie van onderneming. Tot op heden zijn deze minima echter niet vastgesteld.

Het operationaliseren van vermeld wetsartikel lijkt me des te meer verantwoord gezien een bedrijf dat ongezuiverd zijn afvalwaters rechtstreeks op oppervlaktewater loost geenszins verontrust wordt en bovendien geen frank bijdrage hoeft te betalen en dit terwijl een bedrijf dat eveneens ongezuiverd zijn afvalwaters op oppervlaktewater loost, maar dan via een openbare riolering, wel bijdragen hoeft te betalen. Onder deze omstandigheden zullen zeer vlug heel wat bedrijven overschakelen tot een rechtstreekse lozing op oppervlaktewater.

Wat de middelen betreft, met name de administratieve aspecten, hebt u tijdens de bespreking van de toelichting van uw begroting 1983 verklaard dat een fusie van de twee waterzuiveringsmaatschappijen zich opdringt. Ik moet vaststellen dat u nu met geen woord meer rept over datgene wat u een jaar geleden als een evidentie leek. Vandaar mijn vraag : waarom hebt u de fusieplannen van WZK en de VWA laten varen ?

Het verheugt me tevens dat deze vergadering eerstdaags zal kunnen debatteren over het decreet dat de overname moet regelen van de zuiveringsstations door de waterzuiveringsmaatschappijen, weliswaar anderhalf jaar nadat het voorstel van collega De Batselier ingediend werd. Maar ja, beter laat dan nooit.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Matthys, het spijt mij maar u bent intellectueel oneerlijk. U weet zeer goed dat ons ontwerp van decreet in september 1982 bij de Executieve werd ingediend. Het is vrij lang bij de Raad van State geweest.

Het voorstel van de heer De Batselier dateert van een maand later. Ik heb dit reeds drie keer in de Commissie gezegd. Wat u hier doet is onheus. U wil hier nu laten uitschijnen dat ik deze dringende aangelegenheid niet met de nodige spoed heb behandeld.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, het voorstel van de heer De Batselier werd meer dan anderhalf jaar geleden neergelegd. U heeft ons in de Commissie gevraagd het niet in bespreking te nemen gezien uw diensten zelf bezig waren een ontwerp van decreet op te stellen. Daardoor is het voorstel van de heer De Batselier in de Commissie niet in bespreking gekomen.

Minister J. Lenssens : Wij hadden zelf reeds een ontwerp van decreet !

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, indien u klachten heeft over de Raad van State dan kan ik dat aanmenen, maar dan moet u zich aan een ander adres richten.

Niettemin maak ik hier van de gelegenheid gebruik de geachte vergade-

Matthys

ring er attent op te maken dat ondertussen de VWZ niet stilgezeten heeft en reeds meer dan 10 zuiveringsstations overgenomen heeft. Het valt dan ook te verwachten dat deze vergadering, aangaande deze materie, voor voldoende feiten zal gesteld worden en dit uiteraard met het medeweten van Minister Lenssens.

Minister J. Lenssens : Daarmee bewijst u dat u het dossier niet kent.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, ik heb nog niet gedaan met mijn uiteenzetting, er komt nog wat.

Aangaande erkenning van de laboratoria voor de analyses van afvalwater stelt u dat in de loop van 1984 een aantal laboratoria deze erkenning zullen bekomen zodat deze door de twee maatschappijen zullen ingezet worden bij de controle van de lozingen en van de oppervlaktewaterkwaliteit. Vooreerst wens ik u te vragen waarom u het hebt over de twee waterzuiveringsmaatschappijen. Naar mijn weten heeft de WZK een eigen goed uitgerust laboratorium en heeft zij geen assistentie nodig van derde laboratoria. Bent u de mening toegedaan dat de VWZ net als de WZK trouwens haar eigen laboratoriuminfrastructuur – complementair aan de VWZ – dient uit te bouwen en dat ondertussen de VWZ beroep dient te doen op de erkende laboratoria of ziet u het eerder zo dat de VWZ geen laboratoria nodig heeft en sommige erkende laboratoria feitelijk functioneel in de VZW geïntegreerd dienen te worden. In het bijzonder wens ik van u te vernemen wat u als rol ziet van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie, welke als nationale instelling de voorbije jaren het toezicht gehouden heeft op de oppervlaktewaterkwaliteit, in de nu geregionaliseerde materie van de controle van de oppervlaktewaters.

Wat de investeringen betreft hebt u het over een drastische herwerking van de aanbestedingsprocedure. Welke procedure wenst u in te voeren en welke concrete gegevens hebt u om de huidige procedure te verguizen ?

In de toelichting van uw begroting 1983 hebt u gesteld dat vanaf dit jaar

de ondernemingen dienden bij te dragen in de werkingskosten der beide waterzuiveringsmaatschappijen. Concreet ging het over 126 miljoen frank voor de WVZ en 241 miljoen frank voor de VWZ. Zijn deze bedragen effectief geïnd door de beide maatschappijen ? Zo nee, waarom niet ? Wanneer worden ze dan wel geïnd ? Welke geloofwaardigheid kan deze vergadering hechten aan uw bewering dat in 1984 wel effectief zal geïnd worden ?

In uw begroting is een post voorzien van 30 miljoen frank exploitatiekosten collector Albertkanaal en Zuiveringsinstallatie Antwerpen-Noord. Mag ik hieruit besluiten dat u er niet aan denkt om de Vlaamse Executieve voor te stellen het beheer en de exploitatie van deze collector en het zuiveringsstation over te dragen aan de VWZ en dat de bedrijven die zullen aansluiten op de collector geen frank zullen hoeven te betalen in de werkingskosten ?

Tot slot wens ik nog even in te gaan op uw passus AWP. U kleeft namelijk de stelling aan dat grote investeringsprojecten beperkt moeten blijven tot stedelijke centra en dat in – wat u – landelijke gebieden noemt andere zuiveringstechnieken toegepast moeten worden.

Deze heroriëntatie van het beleid brengt intussen wel de nodige problemen mee, zowel met betrekking tot de rendabiliteit van vroeger gedane investeringen als met betrekking tot de praktische realiseerbaarheid.

Als voorbeeld wens ik hier de sanering van de Zwalmstreek te belichten. Met het oog op de mogelijkheid tot de winning van drinkwater in het Zwalmbecken enerzijds en de beveiliging van het waardevol toeristisch en landelijk potentieel anderzijds, wordt de sanering van de Zwalm reeds jarenlang prioritair gesteld. Inmiddels werd er reeds een kilometerlange en miljoenenkostende collector aangelegd die momenteel te midden van de velden eindigt en daar waarschijnlijk nog lang zal eindigen.

De vroegere optie om in deze streek een of twee zuiveringsstations in te planten wordt door uw nieuwe visie

immers helemaal op de helling gezet.

Als type-voorbeeld voor de gevolgen van uw nieuw beleid, wens ik u dan ook volgende vragen te stellen :

Wat bent u van plan met de investeringen die in landelijke gebieden inmiddels werden uitgevoerd in functie van de oprichting van één of meerdere zuiveringsstations ?

Welke waarde hebben de TRP's nog voor de gemeenten bij de systematische uitbouw van hun rioleringsnet, als de basisoptie ervan door u in vraag gesteld wordt ? Op wiens kosten zullen de TRP's hertekend en herberekend worden ? Welk beleid moeten de gemeenten voortaan volgen : stoppen met gecentraliseerde inzameling van het afvalwater of overschakelen naar verspreide lozingen ?

Acht u het haalbaar om met uw optie de minimumnormen, waaraan de lozingen van afvalwater op oppervlaktewaters moeten voldoen, aan te houden ?

Heeft u reeds een studie laten maken om enig inzicht te krijgen in een vergelijkbare kosten-batenanalyse tussen beide opties ? Zal ook hier geen verschuiving optreden van investerings- naar exploitatiekosten, waardoor andere begrotingen zullen opdraaien voor uw visie ?

Aangezien u in uw beleidsnota reeds een duidelijk standpunt hebt ingenomen, veronderstel ik dat u op mijn vragen, naar de gevolgen ervan in de praktijk, een even duidelijk antwoord zult kunnen geven.

Zowel de gemeentebestuurders in de Zwalmstreek als in de vele andere landelijke gemeenten zullen uw antwoord met veel interesse aanhoren.

Mijnheer de Minister, tot besluit wil ik zeggen dat wij met verbazing kennis nemen van het feit dat de watervoorziening in de omgeving van Tessenderlo in gevaar komt door de overstromingen die dit gebied teisterden tijdens de voorbije dagen. Welke maatregelen voorziet u, mijnheer de Minister, om hieraan te verhelpen ? **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Vervaeke heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, op 28 januari 1983 verkreeg Haviland een verlenging van haar vergunning voor de bouw van een breekwerf in Pepingen. De einddatum van 28 januari 1984 is nu verstreken en de bouw mag derhalve niet worden aangevat. Velen interpreteren deze nieuwe situatie als een nalatigheid van de bouwheer. Ook in de pers verschijnen dergelijke beweringen en wellicht zijn dat kwakkels, want niets is minder waar. Het is gewoonweg omdat de bouwheer nog geen exploitatievergunning heeft ontvangen. Men kan evenwel niet beginnen bouwen zonder die vergunning. Artikel 50 van het decreet op de afvalstoffenverwijdering bepaalt dat uitvoerig.

Mijnheer de Minister, ik weet dat uw bevoegdheid ter zake zich vooral beperkt tot het al of niet verlenen van toelagen aan dit project. Ten einde het project te kunnen realiseren vraagt het opdrachtgevend bestuur, met name de Intercommunale Haviland SV, de vaste belofte van toelage voor :

a. het deel burgerlijke bouwkunde met een aanbestedingsprijs van 94.835.689 frank ;

b. de prijsverhoging geëist door de NV Triga voor het deel elektro-mechanica ten belope van 15.123.007 frank en bovenop de wettelijke herzieningen.

Er kan worden gezegd dat er reeds 101.456.000 frank werd vastgelegd voor de elektro-mechanica in de jaren 1973, 1978 en 1979. Dergelijke becijfering en een drievoudig nadenken lijken aangewezen vooraleer men beslist om tot de toelage over te gaan.

In het licht van de nieuwe situatie wil ik u vragen, mijnheer de Minister, welke uw houding vandaag is tegenover de vraag van vaste beloften van toelagen vanwege het opdrachtgevend bestuur, met name de Intercommunale Haviland.

Het is misschien moeilijk op die vragen onmiddellijk een antwoord te geven en u mag me dit ook schriftelijk verstrekken, zodanig dat de opzoekingen daaromtrent met een grotere diepgang zouden kunnen gebeuren.

Ik neem aan dat er intussen wel een paar studies ter tafel liggen over de opportuniteit van de breekwerf, studies die toch door OVAM zijn aangevat en wellicht heeft u daarvoor toch al een drietal resultaten. **(Applaus bij de W en de SP)**

De Voorzitter : De heer Sleecx heeft het woord.

De heer J. Sleecx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zal mij in mijn uiteenzetting beperken tot de milieu-educatie. Inderdaad, de heren Vanvelthoven en Matthys hebben reeds uitvoerig gehandeld over de afvalstoffen en de luchtverontreiniging, evenals over het waterbeleid.

Mijnheer de Minister, op het vlak van de sensibilisering is u bijzonder actief geweest en dat is ongetwijfeld een grote verdienste. Eerlijkheidshalve zal u moeten toegeven dat deze campagne door uw voorganger, Minister Galle, werd op gang gebracht. Het verheugt ons, mijnheer de Minister, te lezen dat de milieucampagne van vorig jaar vooral was gericht op het onderwijs en dat u dit in 1984 wil voortzetten. Als Minister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs is u de aangewezen persoon om een motorfunctie te vervullen inzake milieu-educatie in het onderwijs. Nooit tevoren – ik wens daarop de nadruk te leggen – was een zo gunstige combinatie van ministeriële bevoegdheden aanwezig, noch voor de Minister van onderwijs, noch voor uw voorgangers die het leefmilieu onder hun bevoegdheid hadden.

Het belang van milieu-educatie voor de volwassenen, maar voor de kinderen in het bijzonder, wordt door elkeen met de grootste klem benadrukt. Dat het weer op traditionele wijze, met boekjes en kijkplaatjes gebeurt, noopt mij tot enkele beschouwingen. Dit doet mij denken aan de erg geofficialiseerde „jaren van ...“ jaar van het kind, jaar van het dorp. Het draagt, willen of niet, het karakter van een plots geforceerde collectieve interesse, die dan na verloop van het jaar, of in dit geval misschien nadat u om welke reden dan ook niet meer bevoegd bent voor leefmilieu, stilvalt.

U kan hier het excuus van goede wil, of van te goeder trouw, niet inroepen, mijnheer de Minister. De milieubeweging heeft jaren lang zich bezig gehouden met het tere punt van de educatie en heeft uitvoerig gewaarschuwd voor zo'n aanpak.

U, als Minister van onderwijs en van leefmilieu – ik herhaal, een unieke combinatie – moet toch trachten uw stempel op de milieu-educatie in het onderwijs te drukken. Wij vinden het enorm belangrijk dat er op dat vlak meer zou gebeuren in het onderwijs.

Milieu-educatie moet in de eerste plaats in de leerprogramma's en vakoverschrijdend doordringen. Geen vakje apart, of geen uurtjes lezen in een boek of plaatjes kijken. Er kan hier ook geen sprake zijn over bevoegd zijn of niet, mijnheer de Minister. De Minister van onderwijs, de heer Coens, is een partijgenoot van u, en zeker een collega, dus als u echt wil, moet het kunnen.

Een ingreep op de leerprogramma's is in elk geval pedagogisch meer verantwoord en doeltreffend ; vooral is het blijvender dan kijkboekjes. Ik kan hier uiteraard niet ingaan op die leerprogrammawijzigingen zelf, maar ik verwijs opnieuw naar het enorme werk dat door de milieubeweging op dit vlak reeds werd gepresteerd.

Dat er ondanks uw boeken- en kijkplatenactie, en het feit dat u nu toch al enige tijd Minister bent op uw departement, misnoegdheid bestaat, meer zelfs dat deze misnoegdheid groeit, kan ik alleen samen met u vaststellen.

Nog op 26 januari jongstleden, las ik in de pers dat het Centrum voor Natuurbeschermingseducatie of het CVN, een instelling met een jarenlange gedegen reputatie en terecht, is moeten overgaan tot het instellen van een „landelijke werkgroep“ voor milieu- en natuureducatie”.

Mag ik u dan doen opmerken, mijnheer de Minister, dat het mij schokt dat uw huidige aanpak werkelijk zo haaks staat op wat de milieubeweging eigenlijk wil en dat zo een werkgroep niet lang geleden zelfs door u werd ingesteld.

Mijnheer de Minister, de werkgroep

Sleecx

stelde in haar stichtingsvergadering al een motie op, gericht tot uzelf en Minister Coens. Dat belooft voor de toekomst, wanneer de werkgroep eenmaal zijn draai zal hebben gevonden. Dat betekent dan ook dat wij vanuit deze werkgroep voldoende impulsen en richtlijnen zullen krijgen om op het vlak van de milieueducatie wat te doen.

Ten slotte wil ik het nog hebben over de „groene telefoonlijn”. De 500 klachten waarvan u spreekt zijn er om te beginnen 500 te veel, maar daarover bent u het met mij waarschijnlijk eens. In uw toelichting lees ik echter dat u die klachten doorzendt naar de bevoegde administraties. Sta mij toe dit te zeggen, mijnheer de Minister, maar dat vind ik toch al te goedkoop. Vindt u niet dat u met het oog op uw toekomstig beleid deze klachten om te beginnen zou moeten ordenen? Zij zijn als het ware de beste barometer met het oog op een beter uitgekiend beleid. Voorts lijkt het mij evident om de afhandeling van deze klachten te verifiëren: wat is er nadien mee gebeurd? Hoe heeft de administratie gehandeld? Was de klacht ten slotte opgelost?

Mijnheer de Minister, ik moet ten slotte besluiten dat de milieueducatie gebeurt op een manier die erg voorbijgestreefd is en die zelfs tot tegenactie noopt. Als dusdanig betekent zij een kaakslag voor de vele mensen uit de milieubeweging die al jaren belangeloos hun ideeën hierover formuleren. Wat de „groene telefoon” betreft die 90 procent van zijn mogelijkheden onbenut laat, kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat hij meer als zoekhouder wordt gebruikt dan als echt beleidsinstrument. Inzake milieueducatie kan er echt wel wat anders gebeuren. Ik kan u anderzijds wel zeggen, mijnheer de Minister, dat wij met een aantal van uw initiatieven zoals het sluiten van storten, akkoord gaan. Daar waar kritiek zich opdringt, kunnen wij niet nalaten deze te formuleren. En dit geldt dan in het bijzonder voor de milieueducatie waarover ik na mijn collega's Vanvelthoven en Mathys mijn opmerkingen wou maken. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in de weinige tijd die onze fractie toegemeten wordt, zal ik er niet in lukken de vele leefmilieuproblemen aan de orde te brengen, laat staan ze uit te diepen. De problemen die in de toelichting bij de begroting van leefmilieu en waterbeleid 1983 reeds werden gesteld, worden ook in de begroting van 1984 herhaald en zullen ontegensprekelijk met de huidige mentaliteit en aanpak zich blijven stellen. Niets laat voorzien dat op korte, middellange en zelfs lange termijn veel aan de bestaande leefmilieuproblematiek zal veranderen. Alleen wanneer de natuur het mes op onze keel zet, denken we maar aan het dilemma van de zure regen, kan er iets veranderen. De reden van mijn pessimisme vindt zijn oorsprong in diverse kleine en grotere feiten die duidelijk de macht en de onmacht weerspiegelen van kapitaal en verantwoordelijke overheid.

Sinds vele decennia, maar vooral de laatste jaren, wordt ons leefmilieu, het nest waarin we vanaf onze wieg tot aan het graf moeten wonen en werken, ernstig bevuild door ontzaglijke hoeveelheden vloeibare en vaste afvalstoffen, onmeetbare emissies giftige gassen en ziekmakende geluidshinder. Niettegenstaande al deze cultuuruitwassen min of meer door wetten en decreten worden afgeremd, blijft de toestand ernstig en voor steeds meer contreien zelfs levensgevaarlijk. De grootste oorzaak van de huidige vervuiling die we in al de geleidingen van onze maatschappij terugvinden, is te wijten aan de zwakke en corrupte houding van beleidsmensen en de almacht van het kapitaal dat thans een enorme bondgenoot vindt in de huidige crisistoestand.

Niettegenstaande de economische teruggang worden we steeds meer en verder meegesleurd in een overdreven vooruitgangsoptimisme dat bezig is zichzelf klem te rijden. Met ultramoderne waterzuiveringsstations en meetinstallaties die de Gemeenschap jaarlijks miljarden kosten, wordt de indruk gewekt dat er veel en nog meer

wordt gedaan om ons dierbaar welzijn te verbeteren. Inmiddels sterven de vissen in het water, creperen duizende zeevogels ten gevolge van met olie beladen zeewater, sterven honderdduizende bomen staande door luchtverontreiniging, verdwijnen steeds meer planten en dieren, plegen steeds meer mensen zelfmoord als gevolg van allerlei leefmilieuhinders, enzovoort. Aan deze dagelijks veel voorkomende storende en ziekmakende factoren, verandert vandaag de dag zichtbaar nog niet veel, integendeel.

Ik ben er mij wel van bewust, mijnheer de Minister, dat u aan alle gestelde leefmilieuproblemen onmiddellijk geen daadwerkelijke oplossing kunt geven en dat u geen ijzer met uw handen kunt breken. Soms heb ik het gevoel dat u uw opdracht kordaat aanpakt en dan weer verlies ik deze positieve gedachte bij het waarnemen van de huidige resultaten en de vele klachten die mij onophoudend bereiken. Ik denk bijvoorbeeld nog aan de ertsenmaaldertij NV De Bruyn uit Schoten, waarover ik u op 6 mei 1982 interpeleerde, verschillende parlementaire vragen stelde en mij zelfs rechtstreeks tot uw administratie richtte. Deze ertsenmaaldertij, die terloops gezegd, vele jaren zonder een geldige vergunning werkte, veroorzaakt reeds jaren lawaaihinder en gevaarlijk stof. Niettegenstaande de vele en herhaalde klachten van buurtbewoners bij burgemeester, politie en bestendige deputatie en mijn tussenkomsten, bleef het bij enkele allernoodzakelijkste aanpassingen.

Op mijn brief van 3 november 1983, die ik op 6 januari 1984 in herinnering bracht, werd op 16 januari 1984 geantwoord dat het dossier nog steeds in onderzoek is bij de bevoegde instanties. Dus wachten maar. De administratieve molen draait, al naar het geval, immers langzaam.

Op 3 november 1983 maakte ik een ander leefmilieuprobleem bij u ahangig, namelijk de nertsenkwekerij te Pepingen, die aan de basis ligt van verschillende klachten van omwonenden. Op dit schrijven werd op 21 november 1983 geantwoord dat mijn klacht werd overgemaakt aan de bevoegde administratie voor dringend onderzoek.

Geyselings

Op 6 januari 1984 herinnerde ik u mijn brief van 3 november 1983 waarop op 16 januari 1984 werd geantwoord dat de klacht nog steeds in onderzoek is bij de bevoegde administratie. Ook deze mensen moeten nog wat geduld uitoefenen.

Een ander probleem waarvoor ik uw bijzondere aandacht vroeg, was de niet-vergunde inrichting Miro en Zoon die zijn werkplaats heeft te Deurne-Antwerpen. Deze firma, die potten, pannen en andere gebruiksvoorwerpen vertint, veroorzaakt niet alleen storend lawaai maar tevens hinderlijk ke uitlaatgassen, waarvan de omwonenden veel last ondervinden. Ik meldde u deze feiten reeds op 25 mei 1983 en tevens bracht ik u ter kennis dat volgens de Technische Inspectie van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid het hier om een le klasse-inrichting ging waarvoor geen exploitatievergunning werd afgeleverd.

Op 9 augustus 1983, dit is 3 maanden later, bevestigde u dat in deze werkplaatsen 5 elektromotoren staan opgesteld en dat de exploitant op 12 november 1982 de vereiste vergunning had aangevraagd bij het provinciebestuur. Het bedrijfshoofd was zo vriendelijk te beloven dat hij de ontluchtingsschouw van de werkplaats zou verhogen wanneer hij de exploitatievergunning zou krijgen. Ondertussen is aan de bestaande toestand niets veranderd en blijven de omwonenden herhaaldelijk geconfronteerd met giftige gassen en lawaai. Dus wachten maar op de welwillendheid van de bedrijfsleider die zich sterk voelt omdat de overheid niet ingrijpt.

En in de reeks van klachten vind ik het fameus slachthuis van Putte bij Mechelen. Op 14 juni 1982 bracht ik u met een mondelinge vraag ter kennis dat het Puts slachthuis haar vloeibaar afval loosde in een open gracht : de Kalverbeek, ter plaatse bloedbeek genoemd. Er werd mij geantwoord dat de bevoegdheid aangaande de controle op het lozen van afvalwater sinds 1 juni 1982 wordt uitgeoefend door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, dewelke ik op 7 februari 1983 schreef, maar waarvan ik nooit ant-

woord ontving.

Op 18 augustus 1983 stelde ik hieromtrent bij komende vragen, waarop werd geantwoord dat door de dienst „zuivering van afvalwater” van het Ministerie van Volksgezondheid op 31 december 1976 een lozingsvergunning werd afgeleverd.

En nu komt het, mijnheer de Minister, u schreef mij dat deze lozingsvergunning slechts geldig is voor de gemeentelijke riolering. Tot op heden, dus op 27 december 1983, dit is ruim 7 jaar later, werd deze aansluiting evenwel nog niet gerealiseerd, met andere woorden, het slachthuis loost nog steeds in een open gracht, dus illegaal. Die toestand wordt al die tijd geïgnoreerd.

Ik ga in de klachtenreeks verder, mijnheer de Minister. Het Sint-Elisabethziekenhuis te Herentals is een zoveelste schandaal in de rij. Over dit ziekenhuis stelde ik eveneens enkele parlementaire vragen in verband met het lozen van het ziekenhuisafvalwater dat reeds 15 jaar illegaal geloosd wordt in de kleine Nete. Het kwestieus ziekenhuis valt onder het regime van de als gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke ingedeelde inrichtingen.

Op 1 juli 1983 heeft, volgens uw zeggen, het ziekenhuis een lozingsvergunning aangevraagd bij de directeur van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij. Gedurende 15 jaar heeft blijkbaar niemand het nodig gevonden tegen deze onwettelijkheid iets te ondernemen. Inmiddels loost het Sint-Elisabethziekenhuis zijn afvalwater nog steeds in de Kleine Nete. Dus andermaal wachten op de beslissing van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij en dan nog zien of de betrokken ziekenhuisdirectie de gestelde normen wil en kan naleven.

Het Bos van Aa te Zemst is nog zo'n knoeiboel. Over deze aangelegenheid wenste ik u op 1 juni 1983 te interpellieren, maar Minister Geens antwoordde in uw plaats. Zijn antwoord was teleurstellend; hij gaf geen blijk van bezorgdheid, hij gaf meer de indruk de onwettelijkheid goed te praten. Over de exploitatie van deze openluchtzandwinning stelde ik in de loop van tijd verschillende parlemen-

taire vragen en moest er toegegeven worden dat ook deze exploitant de wet niet naleefde.

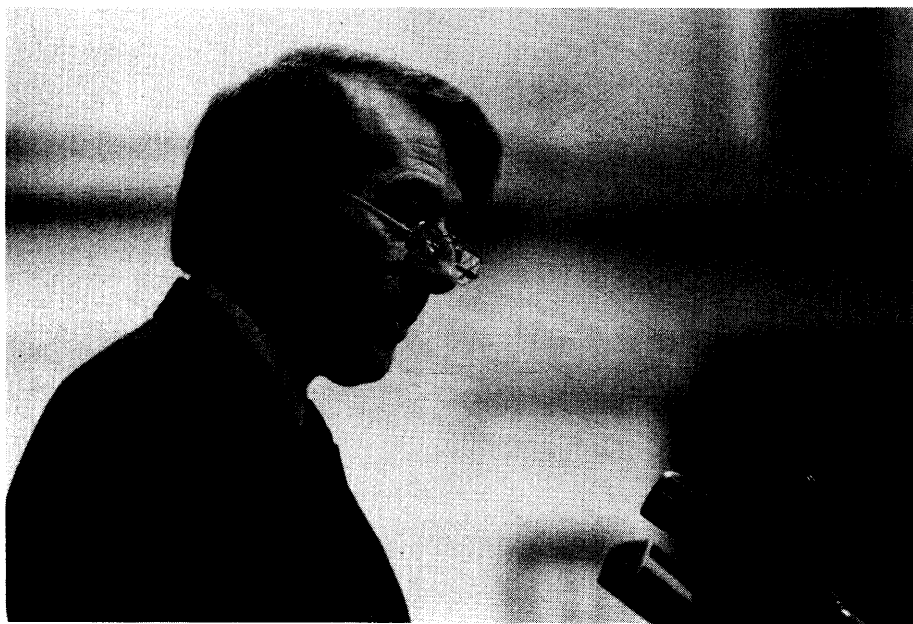
Mijnheer de Minister, ik kan nog de cadmiumaffaire van Lommel en omgeving citeren, het schandaal van Phillips Petroleum schetsen, dieper ingaan op de afvalproblematiek in de Rupelstreek, het loodprobleem te Hoboken aanhalen, en andere, maar dit is me niet mogelijk wegens tijdsgebrek.

Intussen leren we, mijnheer de Minister, dat ondanks de vele tientallen miljarden frank die in riolering en afvalwaterinstallaties werden geïnvesteerd weinig terechtgekomen is van een gezondmaking van stromen en rivieren. Een staalje van een modern beleid en geldverkwisting is namelijk de collector voor afvalwater langs het Albertkanaal, die circa 5 miljard frank heeft gekost en waarvan bepaalde onderdelen zijn versleten nog vóór de ingebruikneming.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik wil besluiten met de volgende bedenking. Het leven op aarde wordt geschat op twee miljard jaar. Van bij het begin bestaan er fundamentele levenswetten die voor mens en natuur gelden. Deze wetten zijn onverbiddelijk, onveranderlijk en bindend voor alles wat leeft, ook voor de mens. Met al zijn ontwikkelingskansen en vernuft heeft de mens, zonder het altijd te vermoeden, de bijl aan de wortel van het leven gelegd. De huidige chaos op alle gebied bewijst dat mens en techniek, ik herhaal het, ijverig bezig zijn zichzelf totaal klem te rijden.

Mijnheer de Minister, ik ben ervan overtuigd dat, gezien de omstandigheden, nu en ook morgen, de strijd voor een beter leefmilieu een zaak zal blijven tussen welvaart en welzijn. Aan de vooruitgang worden een te groot aantal aanlokkelijke waarden toegekend, waardoor echt geluk, tevredenheid en welzijn – die slechts door bescheidenheid en onderwerping te verwerven zijn – worden verlaten. Chaos en vervuiling op alle gebied is het droevig resultaat van de mens en zijn techniek.

En zolang u, mijnheer de Minister, de

Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs J. Lenssens (CVP) ontkende enig communautair uitgangspunt voor zijn richtnota drinkwatervoorziening en omschreef ze als een indicatief meerjaren-investeringsprogramma

grondig onderzoek naar de economische aspecten. Ik krijg soms de indruk dat bepaalde zaken dienen te gebeuren omdat verbrandingsovens een ondercapaciteit hebben. Ik weet het : ze werden niet steeds oordeelkundig gepland en niet steeds op de goede plaats neergezet.

Mijn vraag is in dit verband dat een voorzichtige politiek zou gevoerd worden want het moet ten slotte door de Gemeenschap betaald worden.

In verband met het drinkwater is er een zeer gedocumenteerde richtnota van de Minister verschenen die eerlang in de Commissie zal worden besproken. Toch had ik graag ter gelegenheid van deze bespreking enkele bemerkingsen gemaakt.

Het is een goed initiatief een plan naar de toekomst op te stellen. De prognose in de nota van de Minister vermeldt een jaarlijks stijgingsritme aan watergebruik van 1.3 tot 1.8 procent, of op 10 jaar ongeveer 15 procent.

De uitbouw van waterwinningen in Vlaanderen is noodzakelijk onder meer om de stijgende behoefte aan drinkwater te ondervangen, maar ook om de aanvoer van drinkwater uit Wallonië maximaal te reduceren.

Wij moeten oppassen meen ik dat onze drang naar complete onafhankelijkheid op alle gebied ons de ogen niet doet sluiten voor economische realiteiten. Wat bedoel ik hiermee ? Om u een voorbeeld te geven kan ik u zeggen dat het spaarbekken Blankartaat II aan investeringskosten – wij spreken dan nog niet over milieuschade en schade aan de landbouw – een bedrag aan investering zal ongeveer een miljard kosten. Met een jaarlijkse waterproduktie van 5 miljoen m³ bedraagt de kostprijs van het water reeds 20 frank per m³ aan investeringskosten alleen.

Alle redenen dus om eerst ernstig na te denken. Wij kopen onze olie van de Arabieren, waarom niet verder water betrekken uit Wallonië wanneer dit ons economisch beter blijkt, terwijl nog steeds eveneens met de kwaliteit van het water moet rekening gehouden worden. Persoonlijk heb ik nog altijd geen schrik om Waals water te

gemelde feiten op de lange baan schuift, betwijfel ik dat u in diezelfde geest er ooit zult in gelukken de gewenste controle en toezicht op de naleving van de uitvoeringsbesluiten intensiever en efficiënter te kunnen hard maken.

De Voorzitter : De heer Marchand heeft het woord.

De heer C. Marchand (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, met het tot stand komen van de gewestvorming hebben wij ons mogen verheugen in een krachtiger en intensiever beleid inzake leefmilieu. Het gaat hier inderdaad over problemen die in zijn en waarvoor de bevolking ten zeerste sensibiliseerd is.

Er werden reeds heel wat initiatieven genomen verwoord in decreten, andere decreten zijn in voorbereiding. Er wordt aan preventief beleid gedaan, en als goede punten vallen zeker te noteren de educatieve maatregelen

naar de jeugd en de gemeentelijke overheden.

De Minister verdient ten volle onze felicitaties.

Ovam is pas gestart. Ik ben ervan overtuigd dat het jonge mensen zijn die met veel enthousiasme hun taak aanpakken.

Misschien beseft men het niet maar velen van ons hebben toch soms de indruk dat er af en toe aan beeldstormerij wordt gedaan.

Men moet er mee rekening houden dat er nog steeds stortplaatsen bestaan waar nog jaren zonder gevaar voor om het even wie aan gecontroleerd storten kan worden gedaan, en eveneens beseffen dat er in bepaalde gevallen aannemers en ook gemeentebesturen contracten hebben aangegaan.

Ook inzake inplanting van overslagstations zou ik durven pleiten op een

Marchand

drinken.

Iedereen verheugt zich in de krediet-enveloppe van 2,725 miljard frank ter beschikking gesteld door de nationale regering. Als ik goed ingelicht ben is dit als volgt bestemd, namelijk : voor het spaarbekken in Walem is dit één miljard frank, voor het spaarbekken in Broechem 200 miljoen frank, voor Blankaart 1 en Kluizen 100 miljoen frank, voor de studie van het zeewater 50 miljoen frank, voor het spaarbekken in Kluizen één miljard frank, voor de veiligheid van de kust 100 miljoen frank, samen 2 miljard 450 miljoen frank. Indien dit juist is, is er geen geld meer beschikbaar voor Blankaart II.

Dit brengt mij op het grondgebied West-Vlaanderen. U weet dat het niet de eerste keer is dat ik hier mijn bezorgdheid uitspreek in verband met de drinkwatervoorziening aan de kust tijdens het hoogseizoen.

De geplande verbindingen tussen de verschillende maatschappijen is zeker een pluspunt. Hier doet zich het probleem voor van het hoge piekverbruik op de topseizoendagen. Het is hier niet alleen een kwestie van aanvoer doch ook van opslag van drinkwater. Ik twijfel er trouwens aan of de opgegeven timing houdbaar is onder andere wat de aansluiting van de TMVV met de IWVA (Westkust) betreft waar men stelt dat deze in 1985 zal bedrijfsklaar zijn. Het eerste deel van de werken voor de leiding Oostende-Middelkerke dient nog aangevat, terwijl Middelkerke-Nieuwpoort, die voor de uiteindelijke aansluiting dient te zorgen, pas *hadien* kan gebeuren.

Mijnheer de Minister, mag ik opnieuw mijn grote bekommernis uitspreken in het bijzonder voor de drinkwatervoorziening, die voor de kust van levensbelang is.

Een andere vraag die rijst voor West-Vlaanderen : heeft men in de prognose rekening gehouden enerzijds met de uitbouw van de haven van Zeebrugge en anderzijds met het feit dat nog heel wat gemeenten in West-Vlaanderen over geen waterleiding beschikken ? Als ik me niet vergis hebben wij uit de bespreking van de

begroting vorig jaar kunnen leren dat voor investeringskosten voor de uitbreiding van het waterdistributienet nog twee à drie miljard frank nodig zullen zijn.

Het verwachte stijgingsritme in het waterverbruik van 1.3 tot 1.8 procent zou in dit geval wel onderschat kunnen zijn. Tot zover mijn bijzonderste bekommernissen. Graag had ik u nog enkele losse vragen gesteld.

Ten eerste, u kent de **vervuilingsproblemen** in verband met de **Wulpenvaart**. Het actiecomité kreeg bij u veel gehoor en onder uw impuls werd een timing van de werken vooropgezet die een oplossing moet brengen tegen de zomer van 1985.

Minister J. Lenssens : Begin 1986.

De heer C. Marchand : Ik meen te weten dat door de WZK hieraan ernstig wordt gewerkt. Graag had ik toch vernomen of de geplande timing zal worden kunnen aangehouden.

Minister J. Lenssens : Het antwoord is positief.

De heer C. Marchand : Ten tweede, op bladzijde 14 van uw begeleidende nota heb ik gelezen dat de ondernemingen moeten bijdragen in de kapitaalvorming.

Ik vraag me af of dit juist is vermits ik meende dat het hier om een verplichting gaat die wordt opgelegd aan ondernemingen met een **inwoners-equivalent** lozen van meer dan 5.000.

Minister J. Lenssens : U hebt gelijk. Ondernemingen die minder dan 5.000 inwoners-equivalent lozen, hoeven niet bij te dragen in de kapitaalvorming, wel in de werkingskosten.

De heer C. Marchand : Dat is een **andere** zaak. Uit de tekst zou men kunnen opmaken dat alle ondernemingen moeten bijdragen in de kapitaalvorming.

Ten derde, een vraag over de **zuivering** van afvalwater van openbare rioeringen.

Inderdaad lezen wij op blz. 15 dat de waterzuiveringsmaatschappijen zelf verder zullen instaan voor de **zuive-**

ring van het afvalwater van de openbare rioeringen.

Dit is een zaak die onze volle aandacht verdient. Er zijn voorbeelden te over van zuiveringsstations met een ondercapaciteit, heel eenvoudig omdat het vuil water van de openbare rioering er niet toekomt en ergens in een waterloop terecht komt.

Het probleem is er een van **planning** en **coördinatie**, maar het kan eveneens een kwestie zijn van centen wanneer bepaalde gemeentebesturen hun rioeringsplannen niet kunnen afwerken omwille van het gebrek aan eigen financiën of het ontbreken van voldoende kredieten van de overheid.

Mijnheer de Minister, dit waren de enkele vragen die ik u wenste te stellen. Ik dank u vooraf voor het gunstig gevolg dat u er zal willen aan geven.

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik dank de collega's die in dit debat het woord hebben gevoerd. Ik zal een poging doen om binnen een billijk tijdsverloop te antwoorden op de vragen die hier werden gesteld. Vragen die een meer gedetailleerd antwoord vereisen, zullen schriftelijk worden beantwoord. Indien dit niet het geval zou zijn mag u mij daar vanzelfsprekend attent op maken.

De heren Capoen, Vanvelthoven, mevrouw De Loore en de heren Sleenckx en Geyselings hebben een meer algemene benadering gegeven van de milieuproblematiek met inbegrip van de sensibiliseringscampagne. Ik wil daar toch enkele bedenkingen bij maken.

De heer Vanvelthoven sprak over de kringloop van vervuiling en over het verband tussen ecologie en economie. Er is inderdaad een onderling verband tussen de verschillende vormen van milieuvervuiling. Daarvoor is slechts één oplossing mogelijk, namelijk het aanvoeren van een geïntegreerd beleid dat rekening houdt met het feit dat de verschillende soorten vervuiling op elkaar kunnen inspelen.

Over de relatie tussen milieubeleid en economie hebben naast de heer Van-

Lenssens

velthoven, ook mevrouw De Loore en de heer Capoen gesproken. Het zou ons te ver leiden daar nader op in te gaan. Ik wil er wel onmiddellijk op wijzen dat wij het probleem toch enigszins moeten relativiseren. Een aangepast milieubeleid is ook belangrijk voor de economie. Zelfs indien de zorg voor het milieu een meeruitgave zou veroorzaken voor de industrie, wil dit nog niet zeggen dat de concurrentiepositie daardoor zal verslechteren. Kostprijsstijgingen prikkelen immers de industrie voor het ontwikkelen van nieuwe procédés die ook milieuvriendelijker zijn. Het optreden van de overheid ter bescherming van het milieu stimuleert bovendien de milieutechnologie. De algemene baten van een goed milieubeleid kunnen moeilijk in geld worden uitgedrukt. Een goed milieubeleid bezorgt immers een groter comfort aan de bevolking die geen hinder heeft van één of andere vorm van polluering, wat een betere gezondheid voor gevolg heeft en daaruit voortvloeiend minder ziekteverzuim in de industrie.

Daartegenover staat dat het bedrijfsleven mijns inziens aanspraak kan maken op een duidelijk geprogrammeerd milieubeleid vooral inzake de maatregelen die het bedrijfsleven raken.

De heer Capoen heeft ook gesproken over de projecten in het kader van het DAC. Ik deel uw bezorgdheid dienaangaande, mijnheer Capoen, en ik ga ook met u akkoord dat wij over weinig mogelijkheden beschikken om de gemeentebesturen ertoe aan te zetten de milieuwerkers het werk te laten verrichten waarvoor zij werden aangesteld. Ik wil wel ingaan op uw voorstel die projecten te begeleiden al was het maar door per semester aan de betrokken gemeentebesturen een reeks inlichtingen te vragen omtrent de activiteiten van de milieuwerkers in hun gemeente.

Over de milieuinformatie en over de problematiek van de milieupvoeding werd door de heer Capoen en uitvoeriger door de heer Sleecx gesproken. Daarover zou een afzonderlijk debat kunnen worden gehouden. U beweert dat wat wij doen te klassiek is

en te beperkt, mijnheer Sleecx, en dat de milieubeweging aandringt op een aanpak binnen het leerprogramma van de verschillende onderwijsvormen.

U zegt dat ik de combinatie onderwijs en milieubevoegdheid heb. U weet natuurlijk dat mijn onderwijsbevoegdheid beperkt is omdat wij inzake de communitariserings van het onderwijs nog niet zo ver gevorderd zijn. Ik stond voor de keuze, ofwel het maximum ter zake na te streven en pogen de milieu-educatie geïntegreerd in alle mogelijke leerprogramma's te laten opnemen, met het risico de eerste twee, drie jaar nergens te komen, ofwel het op een meer bescheiden schaal toe te passen, geordende didactische documentatie ten behoeve van de leerkrachten ter beschikking te stellen van de zesduizend basisscholen van de drie netten in Vlaanderen.

Er kwam veel meer reactie op dan verwacht. Een paar duizend basisscholen hebben positief gereageerd.

De heer J. Sleecx : Het is niet gezegd dat de genomen initiatieven slecht zijn, het wil alleen zeggen dat u moet overwegen alles te doen wat in uw mogelijkheden ligt om het nadien in de leerprogramma's op te nemen.

Minister J. Lenssens : Dat heb ik genoemd.

De heer J. Sleecx : Dat is het belangrijkste.

Minister J. Lenssens : U hebt gesproken over de groene telefoon in het raam van de sensibilisering. U zegt dat de klachten naar de administratie gaan, hoe kan het ook anders ? Hoe kan men nazien of klachten die op het ministerie komen precies en juist zijn. Wij moeten via de eigen administraties of parastatalen werken. De helft van de klachten vallen onder de bevoegdheid van de andere ministers, hetzij van de Executieve, hetzij van de nationale regering, zo bij voorbeeld klachten inzake geluidshinder van een vliegveld of klachten van geluidshinder van autostrades, waarvoor de Minister van openbare werken bevoegd is. Ik verzeker u dat het een grote zorg is de follow-up te doen van het

verloop van de behandeling van de klachten. Het feit dat het soms trager gaat is inherent verbonden aan de verschillende administratieve etappes die een klacht soms moet afleggen.

Inzake de administratie heeft de heer Geyselings een reeks concrete dossiers geciteerd die ik niet uit het hoofd ken maar waarvan hij mij verwijt dat ik ze alle op de lange baan schuif. Geachte collega's, de overheveling van de administratie ingevolge de staats Hervorming is een moeizaam proces geweest. Al de gevallen die u opsomt, met uitzondering van de gevallen inzake de afvalwaters, betreffen ingedeelde inrichtingen. Vóór de gewestvorming waren er 60 technische ambtenaren in dienst die werkten aan de dossiers binnen het Vlaamse Gewest. Bij de definitieve opsplitsing en overheveling van ambtenaren zijn er welgeteld 13 van de 60 overgekomen, die dan het werk van 60 ambtenaren moeten doen. Ik heb herhaaldelijk gewaarschuwd. De Voorzitter van de Executieve heeft ook stappen ondernomen bij de centrale regering om op deze situatie te wijzen. De achterstand stapelt zich op, ik maak daar geen geheim van, met als gevolg dat zowel klachten van omwonenden als dossiers van ondernemingen die een nieuwe vergunning of een uitbreiding aanvragen – en die voor advies door de bestendige deputatie aan die technische dienst worden overgemaakt – een grote vertraging dreigen op te lopen, wat op het economische vlak gezien niet goed is. Ik vraag niet dat u het goedpraat, maar er rekening mee wil houden. Van die 13 ambtenaren zijn er bovendien nog één of twee gedetacheerd bij het kabinet. We moeten daar immers mensen hebben die de sector kennen.

De heer F. Geyselings : Zit er voor de nabije toekomst verbetering in ?

Minister J. Lenssens : Wij hopen door overleg met de nationale regering ten minste te bereiken dat een aantal ambtenaren die nu eigenlijk geen volledig dagtaak meer hebben voor de Vlaamse Gemeenschap zouden kunnen werken.

De heer J. Sleecx : U begrijpt wel dat het voor uw imago niet zo goed is als de dossiers zich blijven opstapelen.

Minister J. Lenssens : Mijn imago is niet zo belangrijk. Wat er gebeurt op het veld vind ik veel belangrijker. Dient dat ondertussen ons imago, dan is dat meegenomen.

De heer P. Matthys : Het gaat niet om uw imago, mijnheer de Minister, maar om dat van de instelling.

Minister J. Lenssens : Akkoord.

De heer H. Suykerbuyk : De heer Sleenckx heeft dat anders bedoeld.

Minister J. Lenssens : Verschillende collega's, de heren Vanvelthoven, Bosmans, Capoen, mevrouw De Loore en anderen hebben gewezen op de versnippering van bevoegdheden. Daar is iets van aan, maar men moet ook niet overdrijven. Een analoog voorbeeld : de gezinsaspecten worden behandeld in 15 of 20 departementen. Men kan zeggen dat dat versnippering is. Dat geldt ook voor het **gehandicapten** beleid. Een aantal materies, zoals milieu bevatten inherent aspecten die tot de bevoegdheid van andere departementen behoren en zullen blijven behoren. Bij verkeerswezen, openbare werken, wegen en bruggenbouw en ruimtelijke ordening horen essentieel milieuaspecten.

De Executieve heeft het voordeel collegiaal te beslissen. Dit maakt het normaal mogelijk overleg te plegen met collega's die gedeeltelijk milieubevoegdheid hebben.

Ik zal zo kort mogelijk handelen over de problematiek die, terecht, vele collega's bezig houdt, met name de luchtverontreiniging en het effect van de zure regen. Vooral de heren Vanvelthoven, Capoen en mevrouw De Loore hebben daar de aandacht op gevestigd.

Ik behandel dit probleem niet in detail, dat is niet mogelijk binnen dit tijdsbestek. Toch wil ik enkele belangrijke essentiële dingen vermelden.

De term „zure regen” is, zoals u weet, een populair verzamelbegrip, gebruikt voor een groep luchtverontreinigende stoffen die ontstaan bij verbrandingsprocessen en het effect daarvan op het milieu. De betrokken stoffen kunnen ook afkomstig zijn van procesemissies en bijvoorbeeld ook

van intensieve veehouderij.

De bronnen van luchtverontreiniging in het algemeen kunnen in een zestal groepen worden ingedeeld. Ten eerste, elektriciteitscentrales ; ten tweede, het verkeer ; ten derde, de industrie, ten vierde, de huishoudingen en kleinverbruikers ; ten vijfde, de landbouwbedrijven ; ten zesde natuurlijke bronnen zoals bij voorbeeld vulkanen.

Uiteraard verschilt de graad van verontreiniging naargelang de verschillende categorieën waarin wij ons bevinden.

Bij de Rijksuniversiteit Gent is door mijn voorganger een contract aangegaan dat door mij is verlengd en waarbij deze instelling een bestendige emissie-inventaris opmaakt. Voor het Vlaamse Gewest – het is belangrijk dit te weten – blijkt uit de resultaten van die emissie-inventaris, vooral wat de verontreiniging door **zwaveldioxide**, SO₂, betreft, dat 50 procent van de emissie binnen Vlaanderen afkomstig is van elektrische centrales, 30 procent van de industrie, 18 procent van de huishoudelijke verwarming en 2 procent van het verkeer. Het gaat hier wel degelijk over **zwaveldioxyde**. De elektrische centrales zijn dus inzake SO₂ de voornaamste vervuilende bronnen.

De gevolgen op ecologisch vlak van wat men de zure regen noemt, moet ik hier niet in detail behandelen. Ik denk bij voorbeeld aan de erosie van de gebouwen ingevolge de zure regen, waarvan vooral in het buitenland schoolvoorbeelden bestaan, zoals **St.-Paul's cathedral** in Londen, het **Parthenon** in Athene, het **Colosseum** in Rome.

Wat in dit verband vooral van belang is, is dat in 1982 in de Duitse Bondsrepubliek 560.000 ha bos aangemerkt werden als absoluut schadegebied, dit ingevolge de zure regen.

Laat ons even de mogelijke **beleidsmaatregelen** in verband met dit probleem nagaan.

Ik heb het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie enkele maanden geleden opdracht gegeven een studie te

maken. Ik kan u de meest recente cijfers, die nog niet gepubliceerd zijn, mededelen. Uit die studie is gebleken dat, voor de windrichtingen in Vlaanderen uit het oost-zuidoosten, 52 procent van de zwavelneerslag afkomstig is uit het buitenland en dat 30 procent emissievermindering van Belgische industriële bedrijven slechts een **immissieverbetering** van 4 procent tot gevolg zou hebben. Dat bevestigt dat 52 procent van de zwavelneerslag afkomstig zou zijn uit het buitenland bij windrichting oost-zuidoost. 30 procent emissievermindering van Belgische lage industriële bronnen betekent een vermindering van 2 procent van de milieubelasting. Hier blijkt dus opnieuw de relativiteit van de gevolgen van de zure regen, gelet op de schaal van ons land.

Voor de windrichting uit het noord-oosten komt er 73 procent uit het buitenland. Voor de windrichtingen uit het zuidwesten bereikt dit 46 procent vanuit het buitenland. Dit om u te zeggen dat een internationale aanpak ter zake duidelijk de meest aangewezen weg is. Dit mag ons nochtans niet beletten binnen de eigen mogelijkheden evenals binnen de Vlaamse Gemeenschap een en ander te doen, wetende dat Europese afspraken ter zake vaak moeizaam tot stand komen meestal ook streefdoelen vooropstellen die dan door de lidstaten met geëigende maatregelen worden bereikt.

Dat zijn nu de concrete maatregelen die ik wens te treffen.

Ik heb, enkele maanden geleden, aan de Vlaamse Adviesraad voor Leefmilieu gevraagd een ontwerp van een algemeen luchtzuiveringsprogramma op te stellen, waarbij ik heb verzocht de bij ons geldende normen te vergelijken met deze van het buitenland en concrete voorstellen te doen om tot een verbetering van de emissies en de immissies te komen.

De bestaande reglementering, dus de besluiten ter uitvoering van de wet van 1964 inzake industriële maar ook huishoudelijke verwarmingstoestellen, moet worden toegepast en de toepasbaarheid gecontroleerd. Dit stelt een probleem van toezicht. Ter zake meen ik dat wij op de gemeentebesturen beroep zullen moeten doen.

Lenssens

De uitbatingsvergunningen van de grote verontreinigers, onder meer de elektriciteitscentrales en een aantal industriële bedrijven, zullen systematisch en kritisch worden onderzocht en geëvalueerd in de richting van een verfijning, van een precisering van de voorwaarden.

Verder verlenen wij reeds onze medewerking aan het Nationale Secretariaat voor Leefmilieu, dat zorgt voor de internationale contacten en waarbij wij krachtens de bijzondere wet, moeten worden betrokken.

De heer Vanvelthoven heeft een aantal secundaire vragen gesteld in verband met de luchtverontreiniging. Ik stel hem voor over de smog-alarmprocedure een schriftelijk antwoord te geven, want dit zou ons te ver leiden.

De heren Bosmans, Vanvelthoven, Vervaet en Marchand hebben gehandeld over de sector afvalstoffen.

In verband met de milieueffingen, zou ik willen zeggen dat de bij de gemeentebesturen heersende onrust, waarop de heren Bosmans en Capoen de aandacht hebben gevestigd, in verband met het ontwerp van decreet dat voor advies aan de Raad van State werd overgemaakt, ten onrechte is.

Volgens de voorstellen zal de aanslag per verwerkte ton afval te betalen door de vergunninghouders – meestal gemeentebesturen of intercommunales – relatief licht zijn, hoogstens 9 à 10 frank per gezin per jaar. Dat is een bijna te verwaarlozen bedrag. Het is in elk geval een aanzet tot de milieueffingen inzake de afvalstoffen.

De heer Vanvelthoven heeft gevraagd waarom artikel 47 niet in zijn geheel wordt uitgevoerd. Het voorziet mogelijkheden tot heffingen, maar niet door de Executieve te bepalen. Het ontwerp van decreet is nog niet definitief goedgekeurd. Het is nog steeds bij de Raad van State. Ik maak er geen geheim van dat het tweede luik er werd uitgelicht. Of OVAM al dan niet in zijn voorontwerp voorstellen doet, is niet dienende ter zake, want het is de politieke verantwoordelijkheid van de Executieve om daar een keuze te doen.

Wij hebben dit punt er voornamelijk uitgelicht omdat bij nadere studie de praktische onmogelijkheid is gebleken van een toepassing van zulke heffingen, bij voorbeeld op bepaalde verpakkingen van een bepaald produkt en dan nog enkel voor de hoeveelheden die in Vlaanderen worden verbruikt.

Er is hier geen oplossing. Ook de mensen van OVAM geven dit toe. Daarbij komt nog het economisch aspect. Dit is echter een bijkomend aspect omdat om enkele miljoenen inkomsten te verkrijgen, men de industrie niet zo zwaar zou hebben belast. Met een bescheiden symbolische bijdrage had men voldoende inkomsten kunnen verwerven om de werkingskosten van OVAM te betalen.

Enkele collega's hebben gehandeld over de betrekkingen tussen OVAM en de gemeentebesturen. Ik heb hiervan nota genomen. Zelf heb ik geen kennis van enig specifiek conflict tussen OVAM en een gemeentebestuur. Men moet er rekening mee houden dat men hier te doen heeft met een jonge parastatale, met jong personeel en met een goed uitgebouwde reglementering waarvan de toepassing moet worden verzekerd. Ik kan wel begrijpen dat de gemeentebesturen enige soepelheid vragen voor sommige lokale toestanden, waar men niet conform de reglementering kan handelen. Dit moet echter geval per geval worden bekeken.

De heer Vanvelthoven heeft ook verschillende kleine vragen gesteld. Ik zal er één nu beantwoorden, namelijk die over de modelstortplaatsen van OVAM. De andere zal ik schriftelijk beantwoorden, anders loopt de vergadering te lang uit. Er zijn op het ogenblik inderdaad twee modelstortplaatsen van OVAM. Er is de stortplaats in de Rupelstreek. In Limburg werd er eveneens een optie genomen voor de aankoop van een site. De bedoeling is te komen tot één stortplaats per provincie. Het is echter niet zo eenvoudig in elke provincie een geschikte site te vinden. In West-Vlaanderen bij voorbeeld werd er gedacht aan de putten van Rumbeke. U kent echter het eenparig verzet van de hele streek, gaande van alle politieke fracties van het

gemeentebestuur van Roeselare tot de milieuverenigingen en de omwonenden. Wij hadden intussen het advies gevraagd van de Nationale Maatschappij van de Waterleidingen om na te gaan of de kleiputten in aanmerking zouden kunnen komen als reserve-spaarbekken voor drinkwater. Het antwoord blijkt positief te zijn. Dit wil echter niet zeggen dat daar inderdaad een watergebied zal komen, maar het geeft toch enige aanduiding. Het is niet bekend of de bestendige deputatie van West-Vlaanderen al een beslissing heeft getroffen. De site is nog steeds privé-eigendom.

De zaken liggen dus niet zo eenvoudig. Wij zoeken in de verschillende provincies naar een stortplaats die voldoet aan de behoefte van de provincie aan stortcapaciteiten. De optie van één stortplaats per provincie blijft echter behouden.

De heer Vervaet heeft andermaal de aandacht gevestigd op het pijnlijk probleem van de breekwerf van Pepingen. Ik moet u ter zake steeds hetzelfde herhalen. Wij kunnen slechts een beslissing treffen over het verlenen van de toelagen op het ogenblik dat wij in het bezit zijn van het definitieve aanbestedingsdossier. Zoals u weet, beschikken wij reeds enkele maanden over een burgerlijk bouwkundig dossier. Wij kunnen echter geen beslissing treffen vooraleer wij weten welk elektromechanisch systeem men zal kiezen. De raad van beheer van de intercommunale Haviland moet echter eerst zelf een beslissing nemen, vooraleer wij over de opportuniteit kunnen oordelen op basis van de meest recente gegevens van het voorontwerp van het afvalstoffenplan.

Die moeten we gebruiken en daaraan moet trouwens elke vraag worden getoetst. Het is duidelijk dat er in de toestand van het gewest Halle-Vilvoorde inzake huishoudelijke afvalproblemen wijzigingen zijn vergeleken met tien jaar geleden op het ogenblik dat Pepingen werd geconcipeerd. Men moet daar de toestand nagaan en OVAM houdt contact met de intercommunale voor al de technische problemen die zich daar stellen.

De heer Vanvelthoven heeft gesproken over de ingedeelde inrichtingen

Lenssens

en de heer Capoen over de milieueffectrapportering. De heer Vanvelthoven verwijst naar het tweede advies van de Raad van State, wat mij niet bekend is want ik heb vorig jaar maar één advies gevraagd en bekomen omtrent het ontwerp-besluit van de Vlaamse Executieve. De Raad van State zegt niet dat het onwettig is zich enkel te steunen op de wet van 1888 inzake de hinderlijke bedrijven. U weet dat het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, Titel 1, ARAB, integraal steunt op dezelfde wet van 1888. Welnu, sinds veertig jaar doet de Raad van State uitspraak als hoogste rechtscollege voor een hele reeks betwistingen in beroep over uitbatingsvergunningen. In geen enkel van die arresten van de Raad van State werd ooit gewag gemaakt van de onjuiste juridische grondslag van het Regentsbesluit inzake Titel van het ARAB. Als dit vroeger het geval was dan zie ik niet in waarom de Executieve vandaag zich niet op diezelfde wet van 1888 zou kunnen steunen om een aanpassing, een modernisering, een actualisering te verwezenlijken van de reglementering en de procedure inzake ingedeelde inrichtingen, waar dus – ik wens hierop de nadruk te leggen – uitdrukkelijk een milieueffectrapportering wordt ingeschreven voor de grote industriële vestigingen. Wij kunnen, hier binnen dat bestek niet verder gaan omdat het voorwerp van dit besluit juist die reglementering van de ingedeelde inrichtingen zal betreffen. Ik hoop zoals in de Commissie werd bevestigd daaraan in de komende weken een definitieve goedkeuring te kunnen laten geven door de Vlaamse Executieve.

Inzake het drinkwater zal mijn uiteenzetting vrij kort zijn.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de richtnota, die alle collega's hebben ontvangen, is een werkdokument, bedoeld voor de bespreking in de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid van de Vlaamse Raad. Wij zullen dus de gelegenheid hebben daarop met de leden van de Commissie uitvoerig terug te komen. Ten behoeve van de collega's, die daarop gealludeerd hebben, met name de

heren Bosmans, Marchand, Capoen en Matthys, zou ik echter wel willen opmerken dat het uitgangspunt van die richtnota in mijnen hoofde zeker niet communautair was.

Uiteraard hebben wij daaraan, bij het interpreteren van de cijfers van de waterleveringen uit Wallonië naar Vlaanderen, een paar beschouwingen gewijd. Bedoeling van de richtnota was evenwel een indicatief meerjarenprogramma voor de investeringen op te stellen die, ons inziens, noodzakelijk zijn om de Vlaamse bevolking, in alle omstandigheden, voldoende drinkwater van onberispelijke kwaliteit en tegen een billijke prijs, ter beschikking te kunnen stellen. Dat is de filosofie van de richtnota, die wij in de Commissie verder moeten onderzoeken en bespreken.

Vanzelfsprekend is in de nota aandacht besteed aan het communautair aspect.

Ik heb in de nota uitdrukkelijk gezegd dat, de onzekere evolutie van de staatshervorming en de houding van bepaalde Waalse middens, voor ons redenen zijn om beducht te zijn op het vlak van de aanvoer van drinkwater uit Wallonië. Meer dan een kwart van ons drinkwater wordt immers uit Wallonië aangevoerd.

Tijdens de eerstkomende weken, wil ik met mijn collega van het Waalse Gewest overleg plegen, over deze aan gelegenheid. Wanneer de Waalse Gewestexecutieve geen garanties kan geven inzake de hoeveelheid, de kwaliteit en vooral de prijs en de leverings termijn van het drinkwater, moeten wij ernstig overwegen het derde luik van het indicatief investeringsprogramma, te realiseren. In dit kader vormt de verbindingsleiding tussen de Antwerpse Waterwerken en de Pidpa enerzijds en Oost- en West-Vlaanderen anderzijds, ongetwijfeld het sluitstuk.

Ik ga zelfs verder. Ik geef in de loop van de komende weken wellicht aan een universitaire instelling de opdracht een eerste studie te maken over de haalbaarheid van die belangrijke verbindingsleiding tussen de provincie Antwerpen en de beide Vlaanderen. Ik dacht dat dit ons –

evenals de latere verantwoordelijk ken – zou wapenen om op het gepaste ogenblik de nodige beslissingen te nemen.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, het is voor mij belangrijk te weten of het standpunt dat ons nu ter kennis wordt gebracht ook het standpunt is dat werd ingenomen door het college van de Vlaamse Raad.

Minister J. Lenssens : Neen, dat is niet het standpunt van de Executieve en daarom heb ik het ook geen beleidsnota genoemd maar een richtnota.

De heer P. Matthys : Mag ik dan een vraag stellen in verband met de procedure ? Is het dan gebruikelijk dat men een persoonlijk standpunt, dat nog moet bekrachtigd worden door het college, naar voren brengt ?

Minister J. Lenssens : Ja, dat kan. De heer De Wulf heeft dat gedaan in zijn Commissie en de Ministers Poma en Geens hebben dit ook reeds gedaan. Deze laatste had het wel ingediend bij de Executieve maar er was onvoldoende tijd om zijn nota over economisch beleid te bespreken. Er is een afspraak dat de Voorzitter in zijn Commissie de nota bespreekt, die echter enkel bindend is voor hem persoonlijk. Die procedure is dus niet zo ongebruikelijk. Ik heb trouwens ook deze richtnota als mededeling aan de agenda van de Executieve geplaatst. Mijn bedoeling is na de bespreking in de Commissie een beleidsnota voor te stellen aan de Executieve, die dan hieraan haar goedkeuring kan hechten.

De heer Marchand had vragen inzake de drinkwatervoorziening in het kustgebied. Mijnheer Marchand, ik kan u de verzekering geven dat voor 1984 de nodige maatregelen zijn getroffen om een herhaling van de problemen van 1983 inzake drinkwatervoorziening aan de Westkust te vermijden. U weet echter dat er structurele problemen bestaan, die alleen door de aanleg van verbindingsleidingen moeten worden opgelost en dat de realisatie daarvan nog tot het jaar 1985 zal duren. De timing, die ter zake wordt vooropgesteld, is dat deze infrastructuurwerken wellicht voor het hoogseizoen van 1985 bedrijfsklaar zullen zijn.

Lenssens

U hebt gelijk de aandacht te vestigen op deze structurele problemen van de drinkwatervoorziening in de provincie West-Vlaanderen. Ik stel voor dit aspect uitvoerig in de Commissie te behandelen bij de bespreking van de richtnota. Wees er echter van overtuigd dat het belang van die problematiek voor West-Vlaanderen mij niet ontgaat en dat in ieder geval hetzij voor de Blankaart II, hetzij voor een alternatief hieromtrent, voldoende kredieten in de nationale enveloppe moeten worden voorbehouden.

De heer Matthys heeft ook het actuele drinkwaterprobleem te Tessenderlo aangehaald.

Ik kan u hierover niet onmiddellijk alle nodige informatie verstrekken, maar ik zal u inlichten zodra ik alle gegevens heb ontvangen. Ik weet dat de Nationale Maatschappij voor de Waterleiding bevoegd is in deze streek en dat zij intussen de nodige maatregelen heeft getroffen, in afspraak met het gemeentebestuur.

De heer Vanvelthoven sprak over het probleem van de vervuiling van de drinkwaterputten in Noord-Limburg. Ik wil hem eraan herinneren dat dit probleem nog in een ruimer kader moet gesitueerd worden. In afspraak met de provincie en de betrokken gemeentebesturen wordt dit alles van nabij gevolgd. Ik wil hieraan nog toevoegen dat het probleem van de verontreiniging van een aantal drinkwaterputten van particulieren zich beperkt tot de ondiepe putten van maximaal 10 à 12 meter. De diepe lagen zijn gelukkig niet aangetast. Om tegemoet te komen aan het probleem hebben wij subsidies verleend aan de gemeenten Lommel en Neerpelt om zoveel mogelijk hun waterleidingsnet uit te breiden. Terloops kan ik ook aanstippen dat in Vlaanderen bijna geen enkele particuliere waterput voldoet aan de normen van het koninklijk besluit van 1965.

Er werden mij vragen gesteld in verband met de afvalwaterzuivering door de heren Capoen, Geyselings, Marchand en Matthys. Wat betreft de vlassector is het probleem van het rootwater, voor zover mij bekend, op-

gelost ingevolge een gesprek van mijn medewerkers, vertegenwoordigers van de WZK en van de betrokken sector in het Kortrijkse.

Wij zijn ook betrokken bij de besprekingen over waterverdragen met Nederland. Ik maak deel uit van het ministercomité, dat door Buitenlandse Zaken vóór anderhalf jaar werd opgericht.

De heren Matthys en Geyselings hebben gesproken over de collector langs het Albertkanaal. Dat is, zoals u weet, een kind op mijn schoot, dat ik niet heb verwekt. Wel heb ik medeverantwoordelijk genomen bij de beslissing om na te gaan of er met de collector nog iets kan worden gedaan. Uit een hydraulische proef is gebleken dat tussen Kwaadmechelen, Paal en Antwerpen het afvalwater op gravitaire wijze, tot in Antwerpen kan worden gebracht. Op het ogenblik heb ik mijn administratie opdracht gegeven met de betrokken bedrijven in onderhandeling te treden. Het is helemaal niet de bedoeling gratis te laten aansluiten. Er zal in de collector ook niet kunnen worden geloosd wanneer geen vóórzuivering plaatsheeft op het vlak van de zware metalen. Alleen de brakke graad van het water kan worden gedoogd bij transport via de collector naar Antwerpen om aldus in de Schelde terecht te komen. Ook de stad Antwerpen wordt bij deze besprekingen betrokken.

De hydraulische proef is geslaagd. Wij gaan nu na onder welke voorwaarden het afvalwater van de bedrijven te Tessenderlo in de collector kan worden geloosd. Uiteraard zal hiervoor moeten betaald worden.

Mijnheer Matthys, ik heb u een paar keer onderbroken omdat ik van mening ben dat u onterecht smalend hebt gesproken over het AWP.

Ik zal weinig over het AWP zeggen. Het Algemeen Waterzuiveringsprogramma is in druk en u zult het wellicht binnen veertien dagen krijgen en waarschijnlijk hebt u ook veertien dagen nodig om het te lezen. Ik stel dan ook voor dat wij over een paar weken over de zes punten, waarover u het had, opnieuw praten. Vanzelfsprekend worden zij in dat document be-

handeld.

Bedoeling van het Algemeen Waterzuiveringsprogramma is het beleid uit te stippelen dat gedurende de komende jaren door de twee maatschappijen zal gevolgd worden. Wij hebben 50 miljard frank in de waterzuivering geïnvesteerd, maar de zuiveringsstations en de dure collectoren renderen nog voor geen 17 procent. Objectief bekeken vind ik dit schandalig. Twee jaar geleden heb ik verklaard dat ik deze politiek niet wou verder zetten en dat dit alles ernstig moest bekeken worden. De studie heeft anderhalf jaar geduurd. Elf verschillende overheidsdiensten werden erbij betrokken. Deze stuurgroep heeft meegewerkt aan de conceptie van het algemeen waterzuiveringsprogramma. Ik stel voor dat u hierover oordeelt na het document te hebben gelezen en ik meen ook dat dit uitvoerig aan bod moet komen in onze Commissie voor leefmilieu en waterbeleid.

Ik erken met u dat er inzake sanctienering in de wet van 1971 een leemte bestaat die alleen maar door een wetgevend initiatief kan worden opgevuld.

U hebt terecht inzake afvalwaterzuivering de gegevens geciteerd die ik aan de VWZ heb opgevraagd over de milieuheffingen in Nederland, in de Bondsrepubliek en in Frankrijk. Sedert twee jaar verkondig ik hier en overal, waar ik ga spreken dat wij een achterstand hebben ten opzichte van onze buurlanden. Onze industrie heeft gedurende een aantal jaren geprofiteerd van de niet-uitvoering van de wet van 1971. Mijnheer Matthys, mag ik u terloops aan uw functie van enkele jaren geleden in de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken herinneren, waar u de provincie Oost-Vlaanderen vertegenwoordigde? Het zijn precies de algemene vergadering en de raad van beheer van die maatschappij die krachtens de wet, over de bijdrage van de industrie moeten beslissen. De Minister kan zelf niet rechtstreeks tussenbeide komen. Ik vind het dan ook niet correct dat u mij nu deze verwijten toestuurt.

De heer P. Matthys : Die voorstelling is ook alles behalve correct.

Minister J. Lenssens : U heeft in uw andere functie vijf jaar de tijd gehad om de bijdragen te laten invoeren. In mijn begroting heb ik nu geen werkingstoelagen voor de zuiveringsmaatschappijen ingeschreven om ze op die manier onder druk te zetten, en vanaf 1984 de industrie haar rechtmatig aandeel te laten betalen. Ik vind het niet correct dat de gezinnen in het gebied van de VWZ reeds sedert 1983 betalen en de industrie andermaal zou ontsnappen. Dit kan niet langer. De meest recente informatie van de twee maatschappijen leert mij dat vanaf dit jaar deze bijdragen ook ten laste van de industrie zullen geïnd worden.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, uw verklaring is niet correct. En hier zit een getuige die zelfs tot uw partij behoort, die dit kan bevestigen. Mijnheer de Minister, mag ik u aanraden de verslagen op te vragen van het WZK waarin ik destijds het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen vertegenwoordigde. U zult dan zien dat ik de enige was die toen al deze eis stelde.

De heer C. Marchand : Destijds heeft het WZK beslist heffingen te doen, . . .

De heer P. Matthys : Natuurlijk.

De heer C. Marchand : . . . maar om redenen van concurrentievervalsing werd daar nadien op teruggekomen, onder druk van heel wat instanties. Er werden zelfs heffingen terugbetaald. Ik geloof dat dat de waarheid is.

Minister J. Lenssens : Goed, mijnheer Matthys, maar dan was u minstens op de hoogte van de feiten en wist u hoe de vork aan de steel zat. U heeft hiervan geen blijk gegeven. In uw uiteenzetting had u alleen de bedoeling mijn beleid ter zake aan te vallen. Het is dus normaal dat ik mij verdedig.

Wat de fusie van de twee maatschappijen betreft heb ik in het verleden op deze tribune op een vraag van de heer Caudron verklaard dat ik principieel voor die fusie ben en dat dit zeker moet worden bekeken. Ik ben niet verder gegaan.

Ik heb toevallig deze verklaring gisteren nog in de Handelingen van deze

Raad gelezen. Ik kan dat dus principieel bevestigen. Er zijn echter nog geen plannen opgemaakt. Ik dacht dat er andere prioriteiten waren onder meer het operationeel maken van de VWZ alvorens wij de fusie van die twee maatschappijen ten gronde aanpakken. Ik kan mij trouwens voorstellen dat er ook andere vormen van samenwerking moeten worden onderzocht alvorens men een optie ter zake neemt. Dat er in de komende jaren iets moet gebeuren, is duidelijk.

Wat de overname van de zuiveringsstations door de maatschappijen betreft, wacht het ontwerp van decreet op onze bespreking. Ik hoop dat dit spoedig zal kunnen gebeuren, wat ons zal toelaten uitvoerig op deze problematiek in te gaan.

De heer P. Matthys : Wat doet u met de naar mijn gevoel onwettige overnamen die tot nu toe gepleegd zijn ?

Minister J. Lenssens : Er is nog geen enkele onwettige overname gepleegd. Het decreet van 20 december 1980 stelt — dus een decreet dat door de Vlaamse Raad werd goedgekeurd — stelt uitdrukkelijk dat de overname moet gebeuren door de maatschappij. Het is alleen voor de overname van het personeel dat geen wettelijke basis meer beschikbaar is.

De installaties zelf kunnen echter perfect worden overgenomen. De maatschappij heeft, voor zover ik weet, nog geen enkel personeelslid van een gemeente of intercommunale overgenomen met uitzondering van één personeelslid. Ik meen dat dit iemand van Lanaken is, waar de maatschappij het nieuwe station heeft overgenomen en er een akkoord was met de gemeente. Dat is het enige geval. Al de andere gevallen van overname van het personeel worden geregeld van zodra de decretale basis en de uitvoeringsbesluiten, zullen zijn uitgevaardigd. Dat kan ik u verzekeren, en ik zal u meer details geven in de Commissie.

Ik kom ten slotte aan de laboratoria, waar ik zeer kort kan zijn. De WZK beschikt inderdaad over een laboratorium. Ik persoonlijk vind dat de twee maatschappijen elk geen uitgebreid labo nodig hebben. Het zijn echter parastatalen van het type B met een ei-

gen raad van beheer. Zij zullen daarover moeten oordelen.

Wat de erkenning van de laboratoria betreft, wens ik erop te wijzen dat dit een valorisatie is van bestaande provinciale instellingen : Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg. Eenmaal erkend kunnen deze laboratoria dan samenwerkingscontracten afsluiten met de VWZ, waardoor ze gedeeltelijk kunnen worden gevaloriseerd.

De heer P. Matthys : U bedoelt dus de provinciale diensten ?

Minister J. Lenssens : Ja, die bedoel ik. Dat is om dubbel gebruik van overheidswegen te vermijden.

Ten slotte, mijnheer de Voorzitter, zou ik nogmaals de collega's willen danken en in het bijzonder de heer Marchand, als verslaggever van deze deelbegroting. Ik wil er nog aan toevoegen dat de tijd ons niet heeft toegelaten in detail een aantal niet onbelangrijke vragen te beantwoorden. Voor verschillende aspecten van deze materie krijgen wij binnenkort in de Commissie de kans daar uitvoerig op in te gaan.

Ik dank in elk geval de collega's die hetzij expliciet hetzij impliciet, zoals de heer Matthys, mij verder hun steun hebben toegezegd.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te werken.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 13.10 uur.**
